

STANDARDISERINGS
KOMMISSIONEN
SVERIGE

LOKAL-TV VIA KABEL

Synen på en ny kanal bland
andra medier

Lennart Weibull

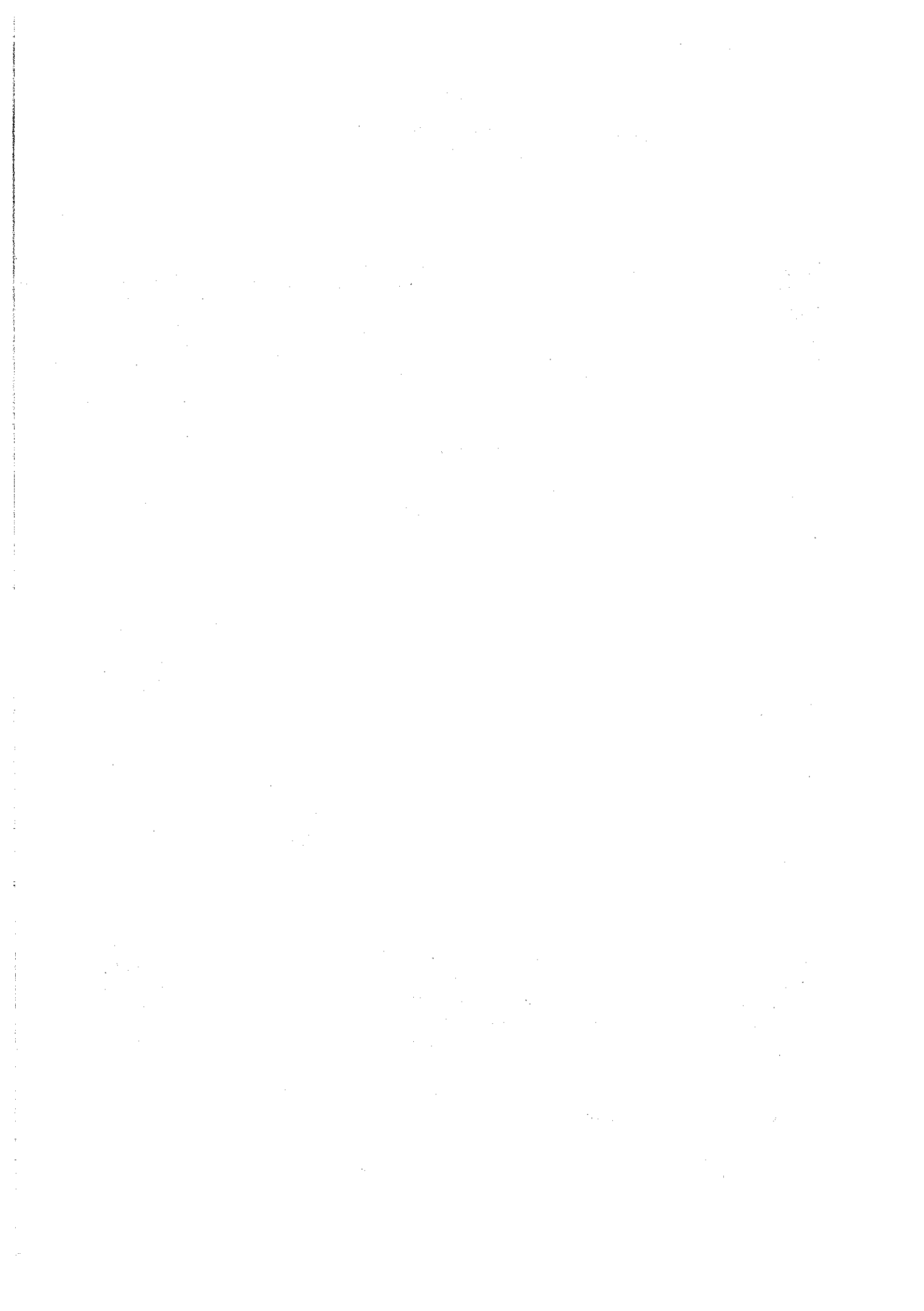
ARBETSRAPPORT NR 41

1988

För publicering i

Roe, Keith, Weibull, Lennart (red)
Kabel-TV i Sverige. Vad säger forskningen?

ISSN 0283-6696

LOKAL-TV VIA KABEL

Synen på en ny kanal bland andra medier

Lennart Weibull

INLEDNING

Torsdagen den 24 januari 1974 inledde den första lokala kabelkanalen i Sverige sina sändningar. Detta var Kabelvision Kiruna, som bedrevs som försöksverksamhet med Sveriges Radio, Kiruna kommun och utredningen om radio och television i utbildningen (TRU som huvudmän (jfr Kabelvision Kiruna, 1975; Wolvén, 1976; Lindblad, 1983). Försöket fick tämligen kort varaktighet. Detsamma gällde en andra försöksperiod något år senare. Därefter tog det nästan tio år till en andra utvecklingsfas kom igång för svensk lokal-TV (jfr Hedman-Holmlöv, 1986).

Det intressanta med de första svenska kabelförsöken var de stora förväntningar som fanns på de lokala TV-sändningarna. Delvis mot bakgrund av erfarenheter från kanadensiska lokalkanaler inom kabelnät talades det mycket om möjligheterna till demokratisering det lokala politiska livet (jfr Lindblad, 1983:3ff). I en statlig utredning från 1975 talas det om "Intressanta utvecklingsmöjligheter" (Program för ljud och bild i utbildningen, 1985).

Utvärderingsrapporterna redovisade samma optimistiska bild:

"Det begränsade sändningsområdet, den lokala anknytningen av programmen och lyhördsheten för publikens önskemål har inneburit att detta medium fått en stark förankring hos publiken".

konkluderar Wolvén (1976:120) i sin rapport om Kiruna-försöket. Samtidigt tillägger han att just det faktum att programmen varit mindre professionella än programmen i nationell TV har "tilltalat de underprivilegerade grupperna" (ibid).

Den positiva bedömningen som lokal-TV får i bl a utvärderingarna från det s k Kiruna-försöket står i samklang med vad som vid samma tid sägs i andra länder. I Kanada anses lokala kabelkanaler vara en möjlighet till att hävda nationell kultur i motsats till USA-dominansen i de kabelkanaler som vidareförmedlar etersändningar (jfr Hindley et al, 1977:72ff; Hamelink, 1977). Det antogs att allmänhetens stora intresse för det lokala - något som dokumenterats i fråga om tidningsläsning - skulle ge en bas för de lokala kabelkanalerna.

Optimismen beträffande den lokala televisionens möjligheter är således nära förknippad med föreställningar om människors intresse och engagemang i fråga om lokala medier (jfr Nordahl Svendsen-Weibull, 1977; Lindblad, 1983:118ff; Nymo, 1984:91). Motsvarande tankar har funnits vid försök med lokal-TV via kabel tio år senare (jfr Johansson-Johansson, 1985; Ekenberg m fl, 1985; Werner-Höst-Ulvær, 1984:114). Men det fanns också efter Kiruna-försöket kritiska röster som pekade på att människor i valet mellan olika kanaler faktiskt föredrog programmen i nationell TV och att intresset för lokal-TV överskattades (jfr Kleberg, 1975; Prehn, 1981; Östbye, 1985). Problemet formulerades klart av den norska medieforskaren Knut Lundby (1986:147) på basis av en lokal-TV-studie från 1985:

"Innenfor sine rammer har lokaltv været en suksess ... Men blir lokalfjernsynet et sandslott som kommer til å smuldre ned då blåsten fra satellittene for alvor kommer inn ...?"

Bakom olikheten i synen på den lokala televisionens möjligheter således finns skillnader både mediepolitiskt och allmänideologiskt. Dessutom har situationen sedan de första försöken kraftigt ändrats: kabel-TV associeras idag mera med satellitkanaler än med lokal-TV-sändningar. Inom kabelnäten måste den lokala TV-kanalen idag konkurrera med ett stort utbud i satellitkanaler (jfr Severinsson, 1987). Det finns idag tre konkurrerande TV-utbud inom kabelnäten - svensk nationell TV, satellitsändningar och lokal-TV. Vid sidan av TV finns andra lokala medier - radio och dagspress. Mot denna bakgrund är syftet med denna artikel att belysa *hur den svenska allmänheten värderar lokal-TV via kabel i förhållande till både andra kabelkanaler, i första hand nationell TV och satellitkanaler, och andra lokalmedier, tex lokal dagspress*. Underlaget är en empirisk studie av medieanvändning inom ett kabelområde i Västerås.

LOKAL-TV I VÄSTERÅS

Lokal-TV i Västerås fanns med i den andra omgång lokal-TV-försök som startade inom ramen för den nya kabellag som trädde i kraft 1986. Våren samma år beviljade kabelnämnden tio lokala kabelsändarföretag tillstånd att sända lokal-TV. Ett av dessa var Västerås-Vision. Västerås-Vision är en stiftelse med 16 intressenter. Bland dessa finns lokala industriföretag, organisationer, tidningar och kommunen. Särskilt drivande bland intressenterna har varit Vestmanlands Läns Tidning (VLT), den i Västerås helt dominerande lokala morgontidningen, som startade med provsändningar redan 1984. Västerås-Visions kabelnät omfattade vid tiden för undersökningen cirka 4500 hushåll. Det som något skiljer detta från andra nät med samma ålder är att en förhållandevis stor del - drygt 1/4 - utgörs av villahushåll. Genomsnittsinkomsten bland kabelhushållen ligger något över nivån för Västerås kommun som helhet (Hellerström, 1987). Till detta kommer att kabelhushållen är mycket spridda över kommunen. Både centrala stadsdelar och ytterområden är inkopplade på nätet.

Kabelnätet i Västerås erbjöd vid undersökningstillfället hösten 1986 förutom de två svenska, sex satellitkanalerna (Sky Channel, Music Box, Screen Sport m fl) även lokal-TV-kanalen Västerås Vision. Den senare hade funnits med redan i provsändningarna fr o m 1984. Under denna provperiod var Västerås Vision den av de svenska lokal-TV-kanaler som hade de mest omfattande sändningarna (jfr Kleberg, 1985). I och med den nya organisationen fr o m våren 1986 sände kanalen dagligen nyheter från Vestmanlands Läns Tidnings redaktion fyra gånger per dag, varav den fjärde sändningen var en repris. Efter ett sommaruppehåll drog man ner nyhetssändningarna till två per dag.

I anslutning till nyhetssändningarna måndag till fredag sänder lokalkanalen en kabeltextremsa inkl. stillbilder med nyheter och information samt gratulationer, evenemangstips, skämthistorier, sport m m. På torsdagar (med repris på lördag) sändes under våren 1986 ett producerat lokalprogram. Under hösten minskade frekvensen i dessa sändningar (Hellerström, 1988:11ff). En förklaring till det senare är kostnaderna. Finansieringen av kanalen är tills vidare beroende av bidrag från intressenterna, eftersom man inte tagit ut någon särskild lokal-TV-avgift.

I fokus för denna artikel står förhållandet mellan lokal-TV och andra medier. Av det som nämnts i bakgrunden är det särskilt viktigt att framhålla att Västerås Vision erbjuder dagliga nyhetssändningar och daglig information av olika slag samt att man regelbundet sänder producerade lokalprogram. I de föreliggande analyserna gäller intresset publikens reaktioner på denna kanal. Artikeln är upplagd i tre steg. Först presenteras publiksiffror för lokal-TV,

både totalt och i olika grupper. Sedan analyseras publikens uppfattning om den lokala kanalen. För det tredje studeras förhållandet mellan uppfattning och användning. I detta sammanhang belyses särskilt relationen till användning av andra medier. Som en bakgrund anges dock en del teoretiska och metodologiska utgångspunkter för analysen.

EN TEORETISK RAM: VÄRDERING AV MEDIER

De flesta människor har relativt bestämda uppfattningar om medier. Man har klara förväntningar knutna till press, radio och TV och publiken har en bild av vad ett medium är bra respektive dåligt på (jfr Blumler-Katz, 1974; Djerf, 1985). Men allmänheten har också bestämda åsikter om "fint" och "fult" i medieanvändning (McQuail, 1985:153ff). Samma värderingar brukar ibland kallas "prestigeeffekter" och betraktas som felkällor i studier av hur människor tar del av medier (jfr Weibull, 1983:253ff).

Det intressanta med allmänhetens "kulturella värderingar" av massmedier är att dessa inte nödvändigtvis är knutna till hur mycket man tar del av medierna. Visserligen finns det skäl att anta att det förekommer en viss harmonisering mellan mediebedömning och medieanvändning, något som även förutsätts i studier med utgångspunkt från den sk användningsmodellen (jfr Palmgren-Wenner-Rosengren, 1985). Men empiriska undersökningar antyder samtidigt att utvecklandet av "medievärderingar" är en del av en mera allmän socialisationsprocess. Exempelvis minskar överensstämmelsen mellan medievärdering (vad som anses 'viktigt' i ett medium) och medieanvändning med stigande ålder inom åldersintervallet 15-30 år (Strid, 1988). Inväxandet i samhället innebär att man lär sig att placera olika slag av medier på den mentala kartan på samma sätt som man lär sig andra slag av sociala värderingar (jfr Roe, 1987a, 1987b; Johnsson Smaragdi, 1984). Men mycket tyder också på att det även utvecklas generationsskillnader i synen på medier: Synen på mediasystemet är i hög grad strukturerad efter ålder (jfr Werner-Høst-Ulvær, 1984:112ff).

Med hänsyn till detta förefaller det således vara väl belagt att det finns ett utvecklat system av sociala värderingar knutna till massmedierna. Den vanliga uppfattningen är att de tryckta medierna anses vara kulturellt "finare" än etermedierna (McQuail, 1983:154). Det finns samtidigt klara skillnader mellan tidningar av olika slag, liksom det finns intressanta utvecklingstendenser över tid (jfr Elliot, 1986). Det saknas dock en sammanhängande föreställning om vad som bestämmer dessa värderingar. För att få en ram för analysen kan vi utgå från figur 1. Denna avser att ge en förenklad bild av det svenska massmediesystemet utifrån två dimensioner: *form* - tryckt eller elektronisk överföring - och *innehåll* - lokalt eller icke-lokalt. Det bör betonas att medan formdimensionen är dikotom - antingen tryckt eller elektroniskt medium är innehållsdimensionen kontinuerlig - medier kan innehålla grader av lokalt respektive icke-lokalt innehåll.

Vi kan nu gruppera de vanligaste massmedierna efter dessa dimensioner. De tryckta medierna täcker tämligen väl hela det innehållsliga området och redovisar både lokalt och icke-lokalt innehåll. Detta kan ske såväl inom en dagstidning som genom olika tidningar tillsammans. Både radion och televisionen har i Sverige i första hand varit nationella. Tillkomsten av lokalradion har visserligen flyttat de elektroniska medierna något mot det övre vänstra hörnet i figuren, men organisationen är sådan att lokalradion mera bör betraktas som regional än lokal. Närradion hör också hemma i denna del av schemat, men denna kanal har tills vidare endast en begränsad andel lyssnare (jfr Weibull, 1984).

Figur 1

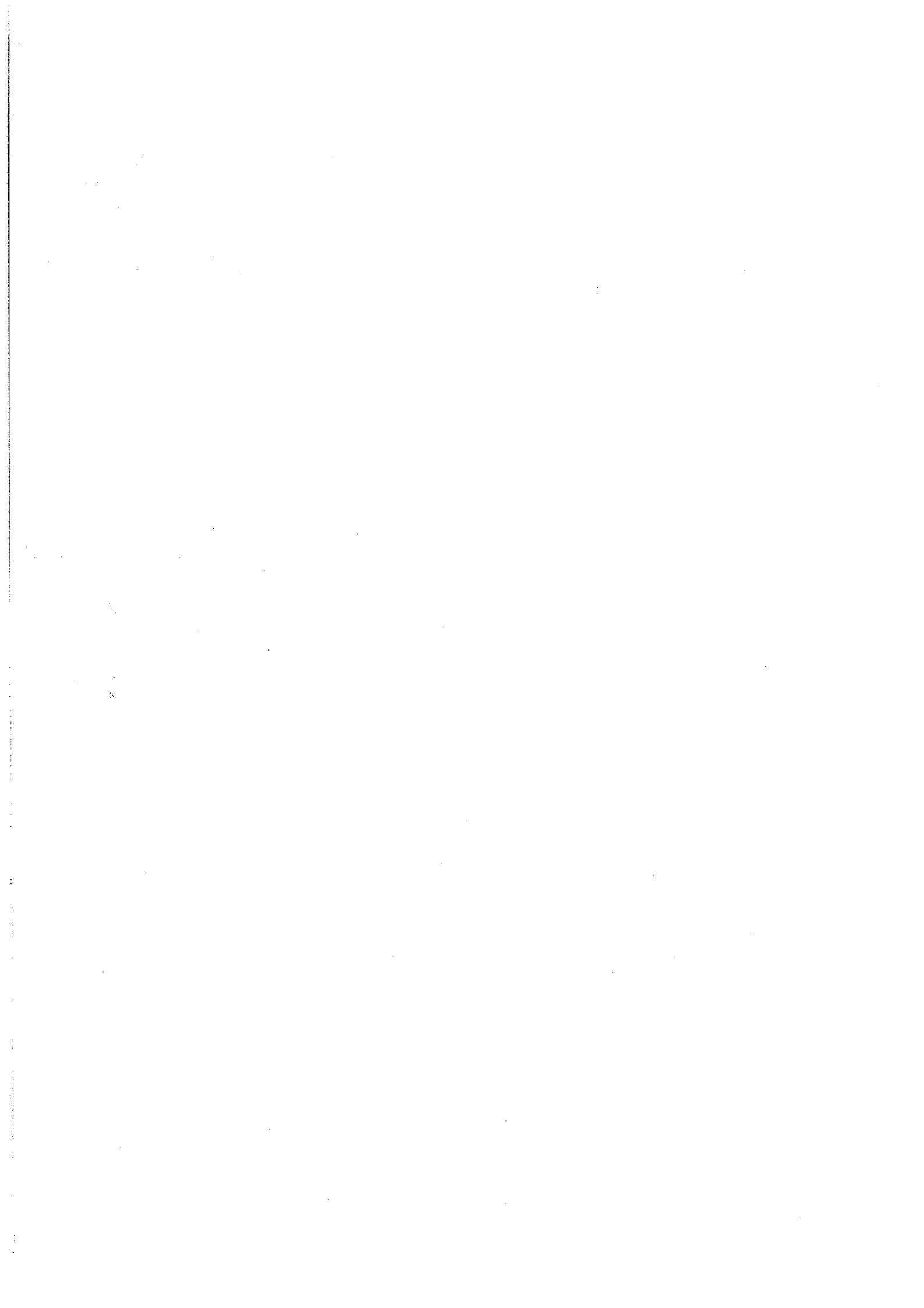
		MEDIETS INNEHÅLL	
		Lokalt	Icke-lokalt
MEDIETS FORM	Elektro- niskt	Lokalradio Närradio Lokal-TV	Nationell radio och TV
	Tryckt	Lokal dagspress	Kvällspress Veckopress

Utvecklingen av det svenska mediasystemet kan sägas ha startat från den nedre vänstra rutan. I och med tillkomsten av etermedierna kom dessa att delvis ta över uppmärksamheten för det icke-lokala från dagspressen. Studier av medieinnehåll visar att dagspressen efter framför allt televisionens introduktion också relativt sett skar ner det icke-lokala innehållet och ökade det lokala (Johansson-Wiklund, 1981). Medierna tycktes utveckla något slag av arbetsfördelning. Men schemat kan också användas för att klassificera människors syn på medieinnehållet. Intressant är när allmänhetens innehållspreferenser inte har en lika markant 'nivåuppdelning' - visserligen är det lokala mycket läst i pressen, men även inrikesnyheterna har höga andelar (Weibull, 1983:290ff). När vi tar utgångspunkten i värderingen av medierna mera än i användningen av dem visar sig emellertid att förväntan på riks- och utrikesnyheter relativt sett oftare är knuten till etermedier, medan förväntan på lokal information avser dagspress (Djerf, 1986). Det visar sig samtidigt att förströelse och sällskap är funktioner publiken väntar sig från radio och TV, medan dagspressen ofta anges som praktiskt nyttig, d v s uppfattas som något mera instrumentell.

Tre centrala frågor

Om vi nu fokuserar på lokal-TV kommer denna i princip att hamna överst till vänster i schemat - det handlar om ett elektroniskt medium med lokalt innehåll. Att lokal-TV producerar ett innehåll som ger det denna plats i vårt schema innebär inte nödvändigtvis att detta är den plats där människor placerar mediet. Schemat skall snarast ses som ett slags hypotes. Den centrala frågan för vår fortsatta analys är därför *var en lokal TV-kanal kommer in i människors förhållande till mediasystemet som helhet*. Detta gäller då både de förväntningar man har på kanalen och det faktiska utnyttjandet av den.

De dimensioner som synes mest relevanta för en bedömning av den lokala TV-kanalens inplacering i mediasystemet är i första hand *tre: omfattning och inriktning i människors användning, värdering av kanalens karaktär (t ex kvalitet) samt bedömning av kanalens innehåll* och vad man får ut av detta (information eller förströelse). Om vi skall få grepp om helheten måste vi på alla tre nivåerna relatera detta till motsvarande förhållande till andra medier.

Den andra frågeställningen är *vad som bestämmer människors värderingar av lokal-TV-kanalen*. I princip är det rimligt att tänka sig tre förklaringar. För det första är värderingen sannolikt knuten till människors *egen erfarenhet* av den nya kanalen. De som använder den mera har troligen en klarare uppfattning. Samtidigt är erfarenheten givetvis inte bara en förklaring till synen på kanalen utan också en förklaring till om man är intresserad av att ta del av kanalen eller ej.

En andra förklaring är helt enkelt hur länge kanalen har funnits. Många undersökningar pekar på att det tar lång tid för nya medier att slå igenom (se t ex Hedman-Weibull, 1984). Det gäller med andra ord hur *etablerad* kanalen är. Med detta menas att de successivt bildas åsikter om enskilda medier. Sådana föreställningar har givetvis betydelse för den enskildes värdering, kanske främst hos den som inte själv har tagit del av innehållet.

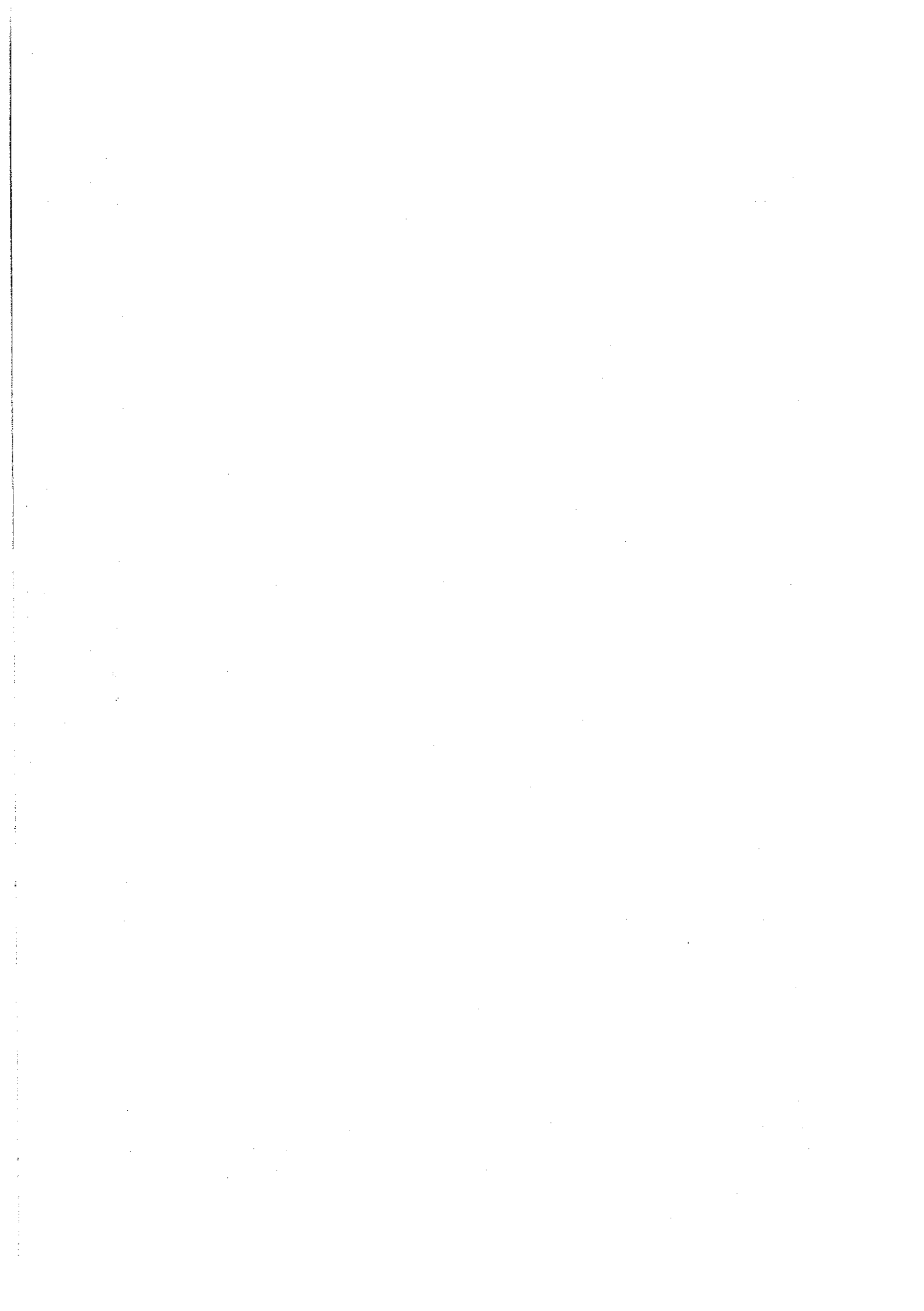
För det tredje finns det finns det otvivelaktigt en *sociokulturell förklaring*. Med detta menas att människors värdering av mediet har mindre att göra med vad de själva tycker om mediet eller dess innehåll i sig och mera med hur mediet kommer in ett socialt värderingssystem. Det blir därmed en fråga om social smak (jfr Bourdieu, 1984:226ff; Roe, 1987d). Exempelvis värderar den tongivande kultureliten som regel tryckta medier klart högre än elektroniska medier - i Sverige torde dock P1 i ljudradion utgöra ett undantag - trots att den inte avviker särskilt mycket från ett befolkningsgenomsnitt i användningen av medier (jfr Nordström, 1988).

Om vi tar de aktuella försöken med lokal-TV i Sverige så har dessa hållit på under en förhållandevis begränsad tidsrymd och haft en liten spridning. Med hänsyn till detta är det rimligt att förvänta sig både förhållandevis låga andelar i regelbundet tittande och, delvis som en följd av detta, en relativt diffus bild av mediet bland allmänheten. Bland de som tittar mer än genomsnittet bör dock åsikterna vara tydligare. Vidare kan vi anta att de som tittar mera är något mera positiva, men detta är långt ifrån säkert, bl a beroende på att tittandet inte behöver avgöras av intresse för kanalen i sig utan av exempelvis tillgång till tid. Med hänsyn till vad vi vet om socio-kulturell värdering av medierna - att positiv värdering av tryckta icke-lokala medier stiger med graden av social position i samhället - är det sannolikt att personer med högre utbildning är mera kritiska till kvaliteten hos ett lokalt elektroniskt medium än lågutbildade är. Mot denna bakgrund är hypotesen att synen på den lokala TV-kanalen i Västerås skall vara föga utvecklad. Vi skall dock vänta oss att äldre och lågutbildade skall vara mera positiva än yngre och högutbildade.

Den tredje frågeställningen för uppsatsen gäller *effekten av lokal-TV-kanalen på andra medier*. Frågan är om användningen av denna kanal påverkar användningen av andra kanaler, t ex om tittandet på andra TV-kanaler är mindre bland dem som ser mer än genomsnittet på lokal-TV. En andra och kanske mera intressant fråga är i vad mån människors syn på vad de får ut av denna kanal påverkar deras värdering av andra kanaler. Det senare kunde exempelvis innebära att läsning av lokal dagspress går ner då det tillkommer en annan lokal nyhetskanal.

* * *

Mot denna bakgrund är det således tre empiriska frågor som skall besvaras: (1) *Hur omfattande är tittandet på den lokala kanalen* i jämförelse med andra medier och vilka skillnader finns mellan olika grupper tittande? (2) *Hur värderas den lokala kanalens innehåll* i förhållande till andra kanalers och vilka skillnader finns mellan olika grupper värdering? (3) *Vilka effekter har tittandet på den lokala TV-kanalen* på användningen av andra massmedier? Allra först några allmänna data om undersökningens uppläggning.

NÅGOT OM METODEN

Den empiriska studien av kabel-TV-tittande i Västerås genomfördes i augusti och september 1986. Undersökningen leddes av Ann-Marie Hellerström Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet. Den har även redovisats i en särskild rapport (Hellerström, 1987).

Datainsamlingen skedde genom en postenkät till ett slumpmässigt urval kabelhushåll i Västerås. Urvalet bestod av totalt 808 hushåll. Genom att den tillgängliga urvalsramen inte var så aktuell som man kunde önska hade dock många hunnit att flytta från området och måste definieras bort. Nettourvalet blev därmed 674. Av dessa svarade 71 procent, vilket måste betraktas som en fullt acceptabel siffra.

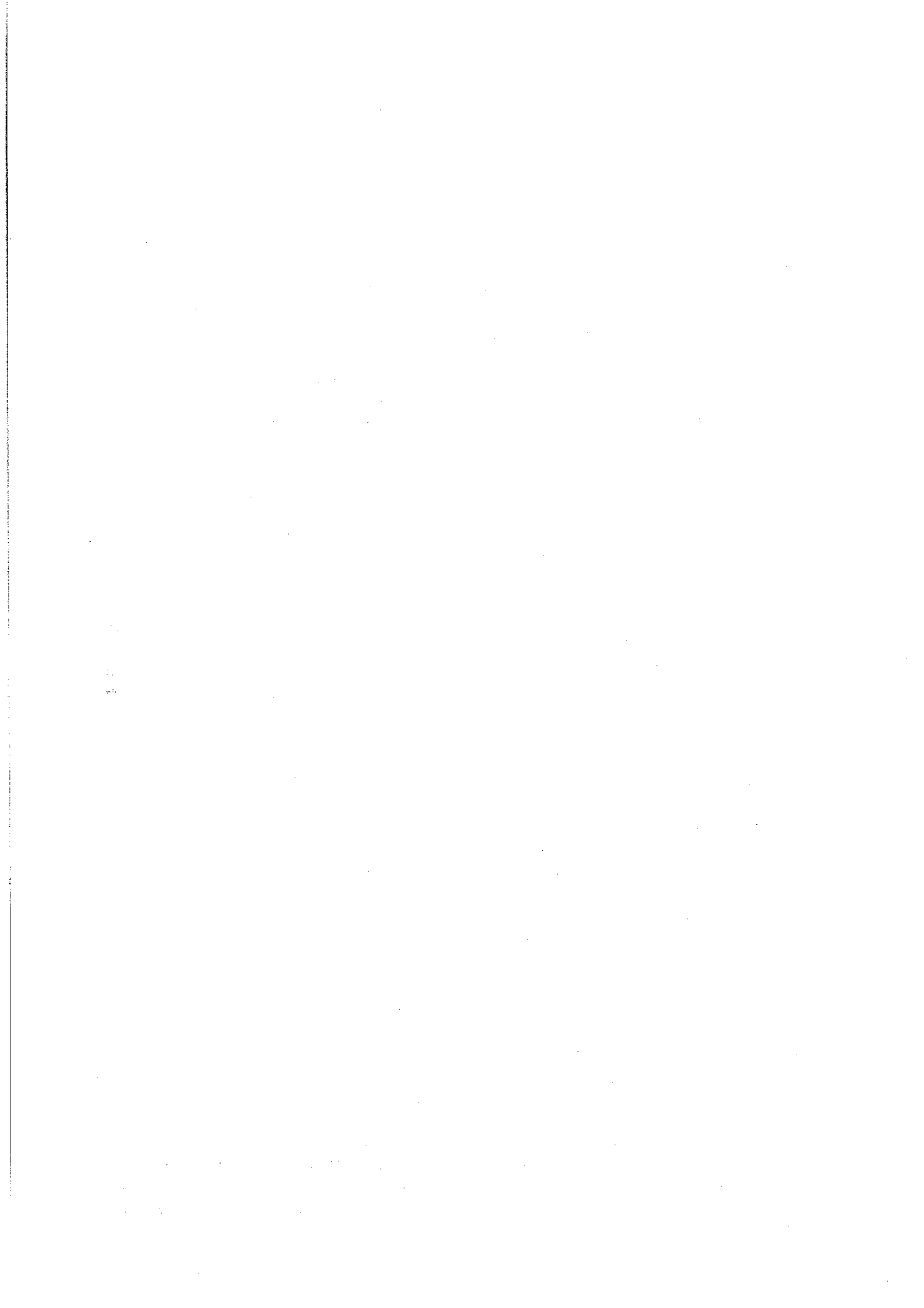
Postenkäten omfattade totalt 40 frågor, som spände över all slags medieanvändning. Tyngdpunkten låg naturligt nog på lokal-TV-kanalen samt på ett stort antal funktions- och attitydfrågor som tog sikte på att belysa allmänhetens inställning till medier. Även om de senare frågorna är tämligen omfattande är internbortfallet förhållandevis lågt. Överlag förefaller formulären omsorgsfullt ifyllda.

Vad gäller metodproblem bör två saker framhållas. För det första genomfördes undersökningen efter Västerås Visions sommaruppehåll men innan höstprogrammen kommit riktigt igång. Detta kan möjligen förefalla märkligt men motiveras av praktiska omständigheter. Arbetet har dock inriktats på att belysa tittarmönstren som dessa utvecklades under våren 1986. För det andra har postenkäten gått till den person som står för hushållet. Eftersom den senare oftare är äldre än yngre samt oftare man än kvinna har frågorna om medieanvändning kompletterats med alternativ också för andra familjemedlemmar. Vad gäller funktions- och attitydfrågor har detta inte varit tekniskt möjligt. I analyserna har dock som regel kontrollerats för kön och ålder, varför inverkan av denna 'hushållsfaktor' troligen inte spelar någon avgörande roll för slutsatserna (jfr i övrigt Hellerström, 1987, för metodfrågor).

Det skall i sammanhanget nämnas att det i Västerås-undersökningen, liksom i nästan alla liknande kabelundersökningar, framkommer att alla 'kabelhushåll' inte säger sig ha kabelanslutning. Det visar sig att cirka 15 procent uppgivit sig inte kunnat se den lokala TV-kanalen och 19 procent inte satellitkanalen Sky Channel. En genomgång av likheter och skillnader mellan hushåll som uppger sig ha och sådana som uppger sig inte ha visar att de senare oftare består av äldre personer, lågutbildade och personer ointresserade av ny teknik samt personer som ser mindre på TV (Hellerström, 1987:35ff). En rimlig slutsats av detta är att uppgiften om att de saknar kabel snarare uttrycker ett allmänt ointresse för sådana TV-sändningar än att den är belägg för att hushållerna inte tekniskt anslutits till nätet. I analysen har vi därför utgått från alla hushåll.

TITTANDET PÅ LOKAL-TV

Den första frågeställningen gäller omfattningen av det lokala kabeltittandet, särskilt förhållandet mellan lokal-TV och satellitkanaler. De tidigare studierna har redovisat varierande publikandelar, bl a beroende på skillnader i mätmetoder. I Sundsvall hade den mest attraktiva satellitkanalen 1985 56 procent tittare en genomsnittlig dag ('gårdags-tittande') och lokal-TV-kanalen 15 procent (Mårtensson-Gulliksson, 1986). En sammanställning från 1986 visar att Sky Channel genomgående når omkring 75 procent åtminstone någon gång i veckan; hur många gånger i veckan man tittar beror bl a på antalet kanaler som finns i nätet (Severinsson,

1987:13f). I en undersökning från Göteborg 1985 uppgav knappt 10 procent av allmänheten att de såg lokal-TV-kanalerna regelbundet.

Tittande och tittartid

Västerås-undersökningen har ställt frågorna om hur ofta man tittar på olika TV-kanaler. Här visar sig att den satellitkanalen med högst tittarandel (Sky Channel) 21 procent dagliga tittare och 45 procent som tittar åtminstone några gånger per vecka. Västerås Visionen har 21 procent som ser kanalen några gånger per vecka - som framgått ovan saknar kanalen dagliga sändningar, varför den jämförelsen inte är relevant. Det måste samtidigt tillfogas att de mest attraktiva kanalerna i Västerås kabelnätliksom i andra kabelområden är de svenska TV1 och TV2 med över 90 procent regelbundna tittare.

Om vi stannar vid ett ännu generösare mått visar sig att Sky Channel under en vecka når 77 procent av de boende i kabelhushållen i Västerås, medan Music Box når 46 procent. Västerås Vision har 45 procent. Det är svårt att avgöra om detta skall betraktas som en hög eller som en lågsiffra för lokal-TV. I jämförelser med de förväntningar som inledningsvis refererades kan publikandelen möjligen förefalla låg. Å andra sidan är andelen på nästan samma nivå som den näst populäraste satellitkanalen vid undersökningstillfället trots en mycket mera begränsad sändningstid för lokal-TV. Lokal-TV-kanalens begränsade sändningstid slår igenom i fråga om den totala tittartiden. I Sundsvalls-studien från 1985 hade lokal-TV fem minuter av tittartiden utslagen på alla kabelhushåll (Mårtensson-Gulliksson, 1986:18f). I Västerås var motsvarande siffra sju minuter. Den senare innebär att lokal-TV fick knappt fem procent av den samlade tittartiden. Denna siffra är förhållandevis hög i jämförelse med sändningstiden för kanalen.

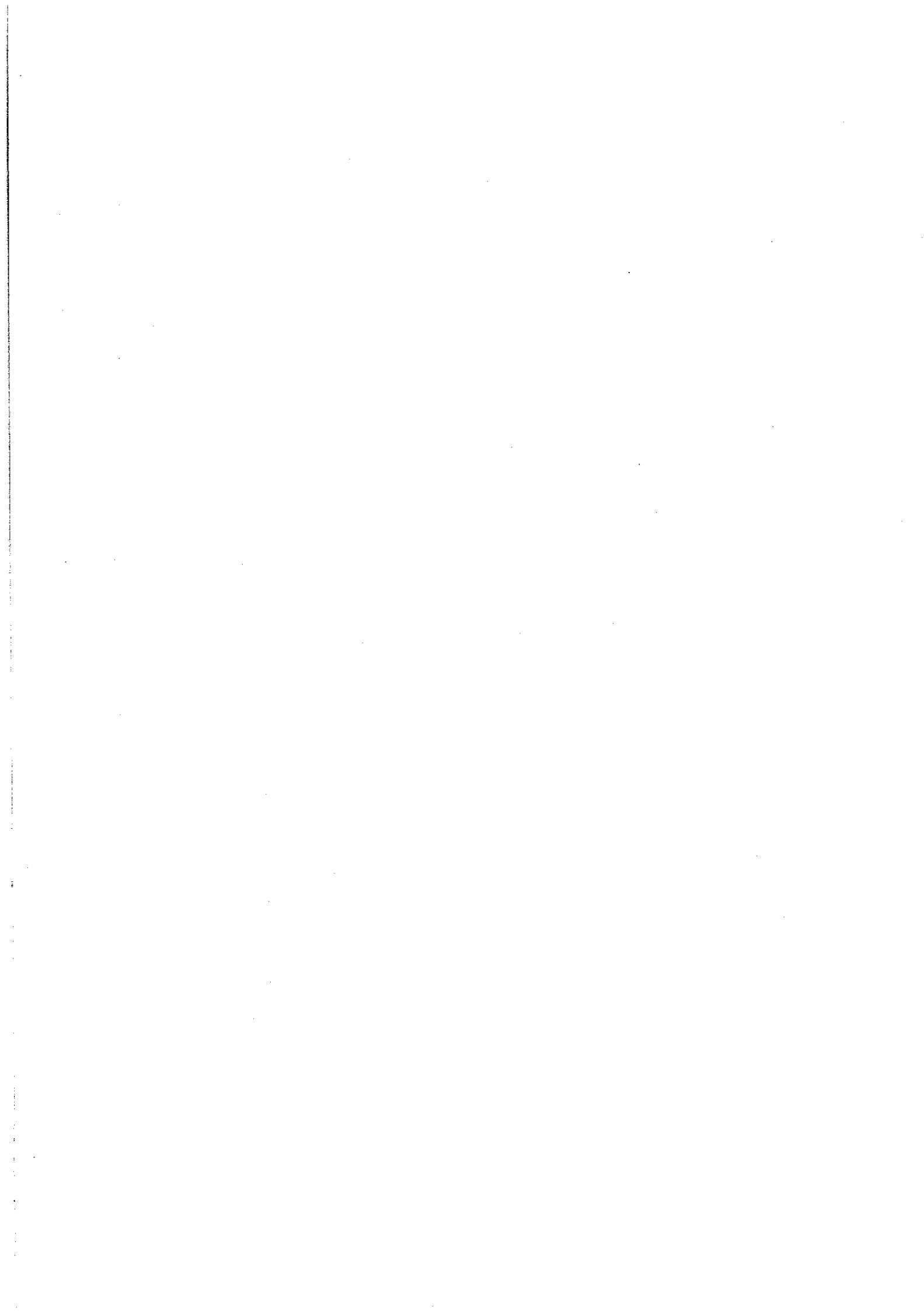
För vår analys är dock den relativa tittartiden av mindre intresse eftersom det här gäller att få en bild av kanalens totala genomslag. Slutsatsen måste därför bli att lokalkanalerna totalt sett har en jämförelsevis svag ställning hos publiken. Den intar en underordnad roll i publikens tittande i sin helhet.

Tittande i olika grupper

Tidigare studier av kabelnät har klart visat att satellitkanalerna har sin höga siffra bland yngre personer. Det har framhållits att både formspråk, berättarteknik och allmän referensram är mera begripligt för dessa grupper. Satellitkanaler som Music Box har ett innehåll som är en del av ungdomskulturen: aktuell anglo-amerikansk musik (jfr Severinsson, 1987; Roe, 1986a, 1986b; Elg-Roe, 1987). Var kommer då den lokala-TV-kanalen in i detta sammanhang. Tabell 1 redovisar andelen tittare i olika grupper.

Om vi tar ålder som indikator på skilda förhållningssätt till TV framgår det i tabell 1 att satellitkanalerna och lokal-TV har nästan spegelvända tittarprofiler. För satellitsändningarna gäller att andelen tittare minskar med stigande ålder, medan andelen tittare på lokal-TV istället stiger. Mönstret är tydligast i fråga om de mest frekventa tittarna. Samtidigt framträder över huvud taget inga skillnader mellan män och kvinnor vare sig för satellit- eller för lokal-TV-tittande.

Tittartendenserna i olika utbildningsgrupper uppvisar ett tredje mönster. Andelen som ser på kabel-TV är större bland lågutbildade - detta gäller således i fråga om både satellit- och lokal-TV-sändningar. Det mest iögonfallande torde dock inte vara de lågutbildades frekventa tittande utan mera att högutbildade ser så sällan. Å andra sidan är det uppenbart att den tid de senare ägnar åt TV nästan uteslutande avser satellitkanaler.

Tabell 1 Andelen tittare på lokal-TV respektive satellit-TV i olika grupper, Västerås 1986 (procent)

Kanal och tittarfrekvens	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kvinnor	18-29	30-49	50-88	Låg	Medel	Hög
Lokal-TV								
Totalt	47	43	26	43	63	55	38	24
Varje dag	20	22	5	13	43	30	8	8
Satellit-TV								
Totalt	83	70	94	81	61	74	84	80
Varje dag	21	21	41	19	12	23	26	5
Antal svar	257	164	80	218	123	257	139	79

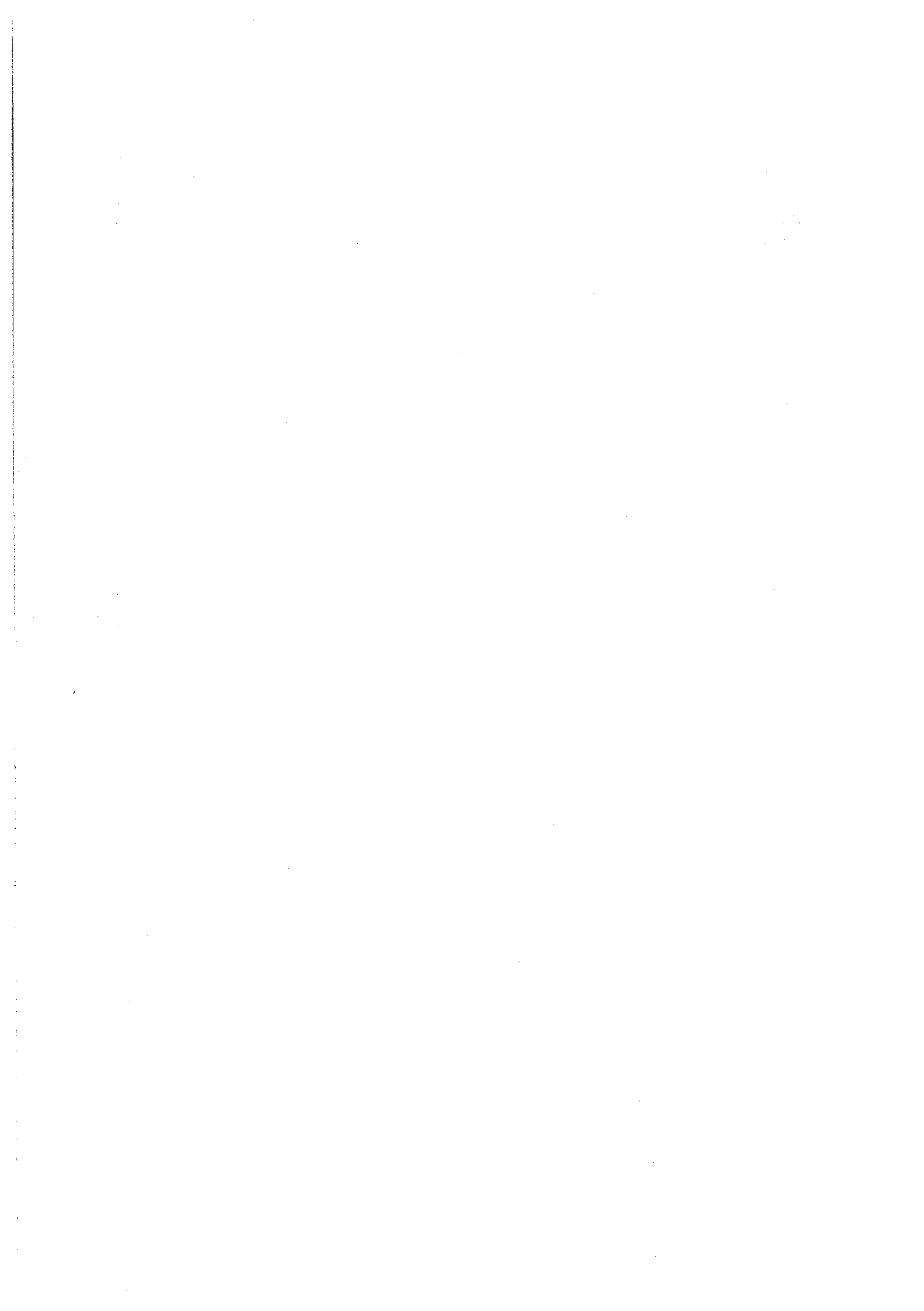
Anm: För samtliga tabeller gäller att alternativet "varje dag" är en delmängd av "totalt"

Slutsatsen pekar således på att ålder och utbildning är viktiga determinanter för lokal-TV-tittande. Å andra sidan är det väl känt att det - bl a beroende på utbildningssystemets förändring - finns ett samband mellan ålder och utbildning i populationen. I analysen har vi därför kontrollerat åldersgruppen för utbildning i syfte att studera de två faktorernas relativa betydelse (tabell 2).

Tabell 2 Andelen lokal-TV-tittare med hänsyn till ålder och utbildning, Västerås 1986 (procent)

Tittande på lokal-TV	18-29 år			30-39 år			50-88 år	
	LU	MU	HU	LU	MU	HU	LU	MU+HU
Totalt	33	26	9	52	40	24	63	55
Varje dag	7	5	-	20	6	9	47	23
Antal svar	27	42	11	106	67	45	101	22

Den första tendensen är att ålders- och utbildningsfaktorerna båda har samband med tittande på lokal-TV. I alla tre åldersgrupperna minskar lokal-TV-tittande med ökande utbildning. Samtidigt tenderar utbildningseffekten i fråga om det totala tittandet att minska med stigande ålder; det är större skillnad mellan låg- och högutbildades lokal-TV-tittande bland de yngre än bland de äldre. De två extremerna blir å ena sidan en yngre högutbildad person (9 procent tittar någon gång i veckan på lokal-TV, ingen gör det regelbundet) och å den andra en äldre lågutbildad (63 respektive 47 procent). Samtidigt framgår att åldersfaktorns effekt är klart starkare än utbildningsfaktorns. Det finns endast marginella skillnader mellan män och kvinnor inom respektive ålders- och utbildningsgrupper; andelarna för män är dock något högre i fråga om totalt lokal-TV-tittande.

Lokal-TV och satellit-TV

Analysen visar således att tittandet på lokal-TV nästan är som en spegelbild av tittarmönstren för satellitsändningar. Frågan är dock vad detta egentligen innebär. Är det en fråga om kanalpreferenser inom kabel-TV-utbudet eller uttrycker resultatet något annat, t ex sociala vanor eller mera grundläggande värderingar i fråga om medierna? Denna fråga skall först belysas genom en direkt jämförelse mellan lokal- och satellit-TV-tittande.

Tabell 3 Lokal-TV-tittande med hänsyn till annat TV-tittande och ålder i Västerås, 1986 (procent)

A. Svensk TV

Tittande på lokal-TV:	18-29 år			30-49 år			50-88 år		
	Lågt	Medel	Högt	Lågt	Medel	Högt	Lågt	Medel	Högt
Totalt	15	23	40	35	45	49	50	52	74
Varje dag	4	3	8	9	11	23	36	33	52
Antal svar	26	30	25	69	100	47	22	42	60

B. Satellit-TV

Tittande på lokal-TV:	18-29 år			30-49 år			50-88 år	
	Lågt	Medel	Högt	Lågt	Medel	Högt	Lågt	Medel+Högt
Totalt	16	26	32	33	57	60	58	71
Varje dag	-	-	11	9	17	24	40	50
Antal svar	31	19	28	138	47	33	96	28

I tabell 3 har lokal-TV-tittandet studerats bland personer med variationer i tittandet på andra kanaler. Med tanke på vad som tidigare framkommit i fråga om åldersfaktorns inverkan på lokal-TV-intresset har variationen undersökts inom var och en av de tre åldersgrupper vi arbetat med. I tabellen har både svensk TV och satellit-TV tagits in.

Den något oväntade tendensen i materialet är att andelen tittare på lokal-TV faktiskt stiger med tittandet på andra kanaler- både svenska och utländska. Effekten av ålder är visserligen betydligt större, särskilt ifråga om satellittittande, och sambandets styrka minskar då vi även tar hänsyn till utbildning, men det blir ändå kvar en klart iakttagbar 'TV-effekt'. Den person i Västerås kabelområden som ser på andra TV-kanaler över genomsnittet har också större sannolikhet att se oftare på lokal-TV-kanalen. Effekten av svensk TV är härvidlag klart större än den av satellit-TV.

Det som kallas TV-effekt är uttryck för åtminstone två bakomliggande faktorer. Den ena har sin bakgrund i människors situation och speglar den tid människor har till förfogande: ett flertal studier har visat att personer som har mera fritid tittar mera på TV (jfr Ohlsson, 1988). Den andra faktorn kan närmast rubriceras innehållsintresse och har att göra med den typ av utbud

som mediet förmedlar. De observerbara skillnaderna i lokal-TV-tittande med hänsyn till svensk TV respektive satellit-TV tyder på att båda sidorna av TV-effekten spelar in: det finns ett samband mellan lokal-TV-tittandet och TV-tittandet i allmänhet, vilket torde hänga samman med tidsfaktorn. Samtidigt ser i att sambandet mellan lokal-TV-tittande och tittande på svensk TV är klart starkare än det är för satellit-TV. Bakom detta ligger troligen ett intresse riktat mot svenska TV-program.

Tolkningen får stöd i det faktum att tittande på lokal-TV är högre bland dem som lyssnar över genomsnittet på radio än bland dem som lyssnar under genomsnittet. Däremot uppvisar lokal-TV-tittande och videotittande inget entydigt samband. Slutsatsen torde bli att lokal-TV-tittande - om än i allmänhet lågt - kommer in i en medieanvändning som är inriktad på svensk TV och radio. Däremot är sambandet lågt med satellit-TV-tittande och video. Det samband som finns med satellit-TV-tittande torde ha mindre att göra med intresse och mera med tiden till förfogande.

Lokal-TV och intresseinriktning

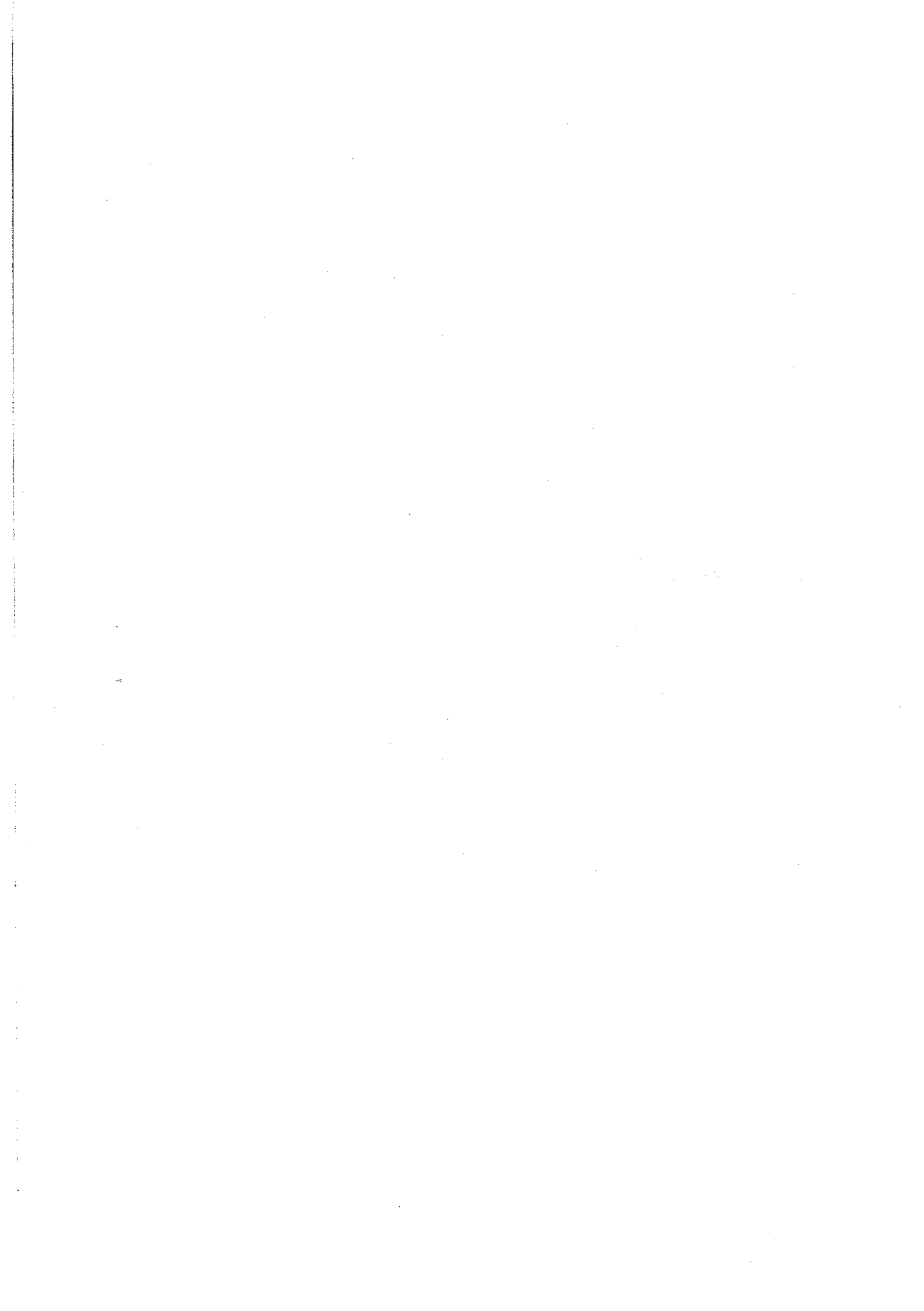
Intresse för lokal-TV har alltså inte oväntat att göra med en inriktning mot svenska medier. Satellit-TV:s internationella karaktär tycks inte ligga lika nära. Denna strukturering av de elektroniska medierna i människors medieorientering har sin motsvarighet i fråga om de tryckta (jfr Weibull, 1983:332ff). I själva verket torde förhållningssättet till medierna spegla ett mera grundläggande förhållningssätt till omgivningen. I amerikansk litteratur har man ofta gjort en skillnad mellan 'localists' och 'cosmopolitans' (Merton, 1949). De förra är som regel äldre och lågutbildade som är intresserade av närområdet, medan de senare är yngre och högutbildade som har en vidare världsbild.

Skillnaden i orientering hos människor är sannolikt en viktig förklaring till att yngre allmänt är mera intresserade av satellitändningar medan intresset för lokal-TV stiger med ökande ålder. Analyserna har samtidigt visat att det även inom varje åldersgrupp finns en skillnad i lokal-TV-intresse, vilket har samband med intresset för andra medier. Att detta verkligen har att göra med omvärldsorientering får vi stöd för i tabell 4, som redovisar lokal-TV-tittande i olika åldersgrupper med hänsyn till uppgivet lokalintresse.

På nytt visar sig att effekten är klart störst bland ungdomarna; särskilt bland de medelålders skiktet lokalintresset i mindre grad ut tittare och icke-tittare på lokal-TV. Det bör dessutom

Tabell 4 Andelen lokal-TV-tittare med hänsyn till ålder och lokalintresse. Västerås 1986 (procent)

Tittande på lokal-TV	18-29 år		30-49 år		50-88 år	
	Ej lokalt intresse	Lokalt intresse	Ej lokalt intresse	Lokalt intresse	Ej lokalt intresse	Lokalt intresse
Totalt	18	33	36	42	50	67
Varje dag	3	7	4	16	35	45
Antal svar	33	46	47	166	28	88

tillfogas att åldersfaktorn i sig har betydligt större effekt än lokalintresset. En del av detta torde gå att hänföra till den något diffusa tidsfaktorn, medan en annan del av förklaringen troligen ligger i värderingen av mediet. I det följande skall det senare undersökas mera ingående.

VÄRDERING AV DEN LOKALA TV-KANALEN

Mot bakgrund av intresset för var en ny TV-kanal kommer in i allmänhetens syn på medierna ställde Västerås-undersökningen en rad frågor om svarspersonernas uppfattning om enskilda medier. Avsikten var att täcka ett antal dimensioner, som antogs vara centrala, t ex kvalitet, variation i utbudet och prestige hos kanalen. En sammanställning av resultaten i sin helhet finns i tabell 5. I denna anges för varje TV-kanal den andel av svarspersonerna i Västerås som ansett att respektive påstående stämmer in på denna.

Tabell 5 ger underlag för en rad funderingar kring förhållandet mellan olika kanaler. Den kan läsas lodrätt i syfte att utröna vilken 'profil' respektive kanal har, t ex att svensk TV:s utbud anses präglad av välgjorda och debattskapande program samt att det finns en mångfald i utbudet. Satellitkanalen Sky Channel anses ha underhållande och välgjorda program, medan Music Box anses ensidig. Det senare är knappast oväntat - och mera en verklighetsbeskrivning än en värdering - i och med att kanalen bara sänder musikvideor.

Tabell 5 Andel av tittarna som anser att följande påstående stämmer in på respektive kanal. Västerås 1986 (procent)

Påstående	Svensk TV	Västerås Vision	Sky Channel	Music Box
Välgjorda program	69	9	39	16
Många debattskapande program	54	4	1	1
Amatörmässiga program	11	50	5	3
Många underhållande program	37	2	52	19
Ensidigt programutbud	15	15	15	42
Många spännande program	25	1	37	2
Varierat programutbud	50	2	27	1
Är en motvikt till utländska TV-dominansen	26	9	2	1
Behandlar situationer och miljöer som är bekanata för mig	40	30	3	1
Många "finkulturprogram"	28	3	2	0
Behandlar situationer och miljöer som känns främmande	12	1	10	6
Innehåller för mycket reklam	1	0	29	15
Ger en vidgad världsbild	37	1	17	2
Borde textas	3	2	32	8

Antal svar: 372

Anm: Procenttalen överstiger 100 eftersom mer än ett alternativ kunnat markeras

Den lokala kanalens profil

Västerås Vision som lokal-TV-kanal visar sig allmänt ha låga värden. Detta stämmer med vårt inledande antagande om att kanalen har funnits för kort tid och har haft för liten publik för att bli riktigt 'etablerad'. Det genomsnittliga antalet åsikter om lokalkanalerna är 1,2. För svensk TV är antalet 4,1, för Sky Channel 2,7 och för Music Box 1,2. Åsiktsförekomsten har således ett mycket nära samband med hur mycket kanalen används (jfr ovan).

Det som man anser känneteckna Västerås Vision är en amatörmässighet i utbudet, samtidigt som programmiljöerna uppfattas som bekanta. Man anser dessutom att programutbudet är ensidigt, men har i övrigt endast strödda åsikter om kanalen.

Vi har tidigare sett att lokal-TV-tittarna skiktas ut sig i tre grupper: de som tittar regelbundet, de som tittar någon enstaka gång och de som inte tittar. De tre grupperna speglar samtidigt tre grader av erfarenhet av lokal-TV. Finns det någon skillnad mellan deras uppfattning om den lokala kanalen? Den allmänna tendensen är att de som tittar tämligen lite har en mera kritisk inställning till lokal-TV-programmen; med ökande tittande är det högre andelar som anser att programmen är välgjorda och lägre som tycker att de är amatörmässiga eller som tycker att utbudet är ensidigt. Men även bland de mest flitiga tittarna menar en större andel att programmen är amatörmässiga än som menar att de är välgjorda.

De dimensioner som på detta sätt antyds i resultaten kan rubriceras programkvalitet (välgjort-amatörmässigt), innehållsrik bredd (varierande-ensidigt) och identifikation (bekant-främmande). De olika tittargruppernas värdering kan illustreras med ett procentindex på de tre dimensionerna (tabell 6). Resultatet av analysen kan uttryckas så att kabelhushållen, oavsett tittande, är tämligen eniga om att det handlar om bekanta miljöer. Åsikterna går något isär i fråga om hur varierande respektive ensidigt utbudet är, men den stora skillnaden gäller synen på kvaliteten. Visserligen finns det i alla grupper en majoritet som anser att lokal-TV är amatörmässig, men det mest utmärkande är att de som ser litet har en mycket negativ värdering av kanalen.

Tabell 6 Procentindex för tre dimensioner i värderingen av lokal-TV med hänsyn till regelbundenheten i tittandet Västerås 1986 (procent)

Dimension	Tittande på lokal-TV		
	Lågt	Medel	Högt
PROGRAMKVALITET:			
Välgjorda-amatörmässiga program	-56	-38	-17
INNEHÅLLSLIG BREDD:			
Varierande-ensidigt programutbud	-21	-6	0
IDENTIFIKATION:			
Bekanta-främmande miljöer i utbudet	+27	+28	+43

Anm: Procentindexen är beräknade så att andelen som angivit att den ena ytterpunkten på dimensionen stämmer in på lokalkanalerna minskats med dem som angivit den andra ytterligheten.

Tabell 7 Bedömningar av lokal-TV i tre dimensioner med hänsyn till ålder och tittartid på lokal-TV Västerås 1986 (procentindex)

Dimension	Åldersgrupper					
	18-29 år		30-49 år		50-88 år	
	Lågt L-TV	Högt L-TV	Lågt L-TV	Högt L-TV	Lågt L-TV	Högt L-TV
PROGRAMKVALITET:						
Välgjorda-amatörmässiga program	-57	-50	-60	-44	-26	0
INNEHÅLLSLIG BREDD:						
Varierande-ensidigt programutbud	-25	-18	-11	-10	-12	+5
IDENTIFIKATION:						
Bekanta-främmande miljöer i utbudet	+21	+41	+36	+24	+2	+26

Anm: Beträffande beräkning se tabell 6

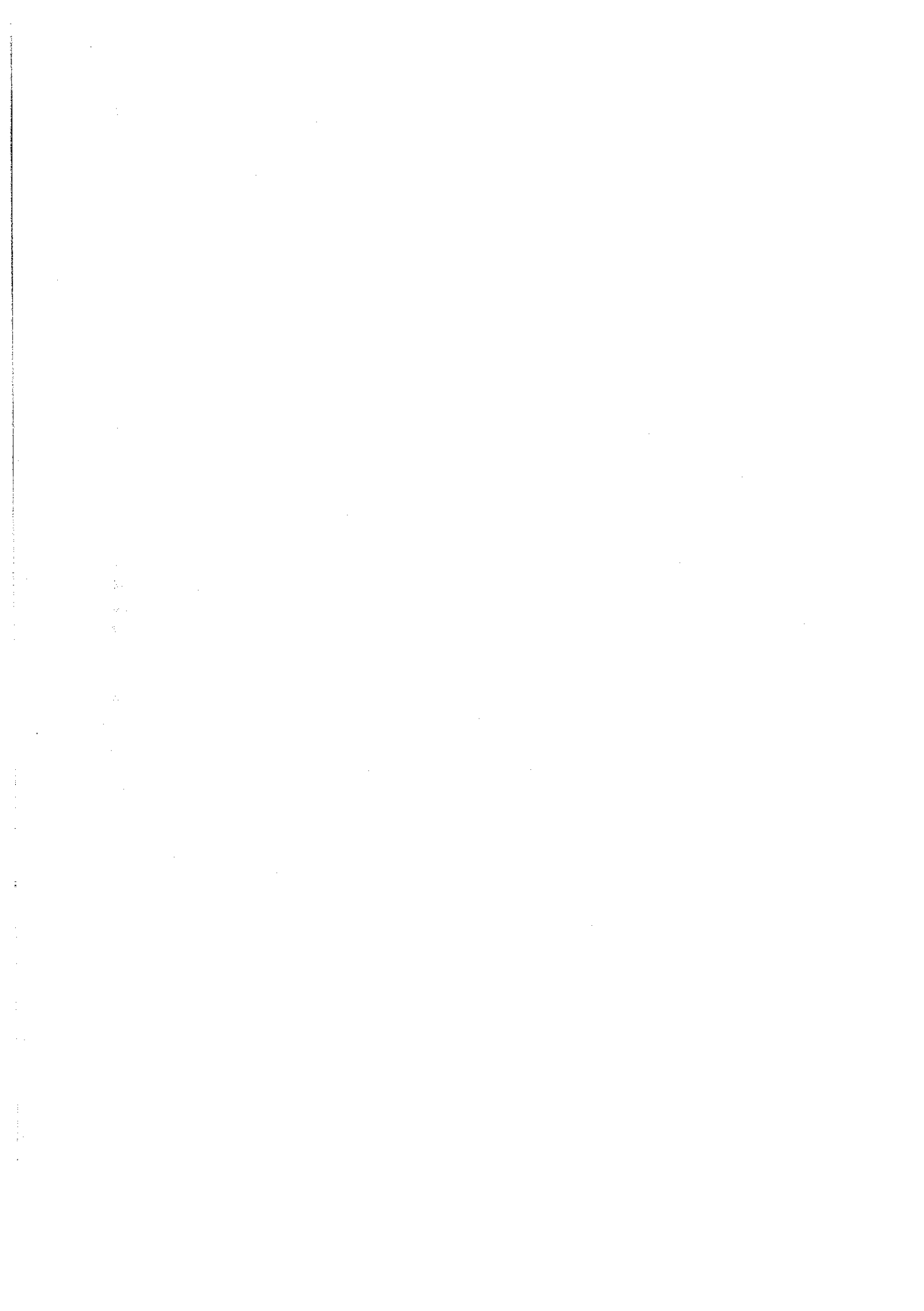
Värdering inom olika grupper

Analysen av medieanvändning visade att åldersfaktorn var en viktig förklaring till förhållnings-sättet till lokal-TV. Samma sak visar sig nu gälla andra värderingar av kanalen. Bland de yngsta är procentindexet för kvalitetsdimensionen -53 och bland de äldsta -9. I fråga om den innehållsliga bredden är motsvarande siffror -20 och -9 samt för identifikation +35 respektive +26.

Analysen kan dessutom visa vissa effekter av utbildning, särskilt i fråga om kvalitetsdimensionen, men dessa har inte samma styrka som åldersfaktorns. Inte heller könsskillnader eller graden av lokalintresse har någon större inverkan på bedömningen av kvalitet. Åldersfaktorn tycks således vara den viktigaste, men för att vi skall kunna få ett grepp om åldersfaktorns relativa inverkan är det nödvändigt att ta hänsyn till hur mycket man tittar på lokal-TV. Tabell 7 ger resultatet av denna analys.

Den allmänna tendensen är att både åldersfaktorn och erfarenheten av mediet spelar in i värderingen av lokal-TV. Det finns dock en avvikelse i fråga om identifikationsdimensionen, där mönstret är otydligt. Beträffande *kvalitetsdimensionen* är sambandet dock starkt och kan sammanfattas i följande matris:

		ÅLDER		Effekt av ålder
		Yngre	Äldre	
LOKAL-TV	Lågt	-57 (-25)	-26 (-12)	+31 (+13)
	Högt	-50 (-18)	0 (+5)	+50 (+23)
Effekt av tittande		+7 (+7)	+26 (+23)	

Matrisen visar att åldersfaktorn spelar en större roll än tittartiden vad gäller kabelhushushållens värdering av den lokala TV-kanalen: de yngre är genomgående mera kritiska oavsett tittande. Bland de äldre finns det en effekt av tittande. Den senare torde i huvudsak ha att göra med utbildning; det visar sig nämligen att bland högutbildade är också värderingen till kvaliteten hos lokal-TV kritisk oavsett om man tittar (-40) eller ej (-53).

I matrisen har inom parentes motsvarande siffror lagts in beträffande uppfattningen om innehållslig bredd. Här visar sig erfarenheten av lokal-TV-kanalen spela en relativt större roll än ålder.

Värderingens bakgrund

En rimlig slutsats borde således vara att synen på lokal-TV-kanalens kvalitet är en värdering som inte bara bestäms av hur mycket man tittar. Det finns en allmän kritisk värdering, men denna är särskilt framträdande bland yngre och högutbildade. Det finns en motsvarande tendens i fråga om synen på bredden i innehållet, men där är de som tittar mera något mindre kritiska. Man kan anta att de som inte har erfarenhet härvidlag också påverkas av sin kritiska inställning i övrigt.

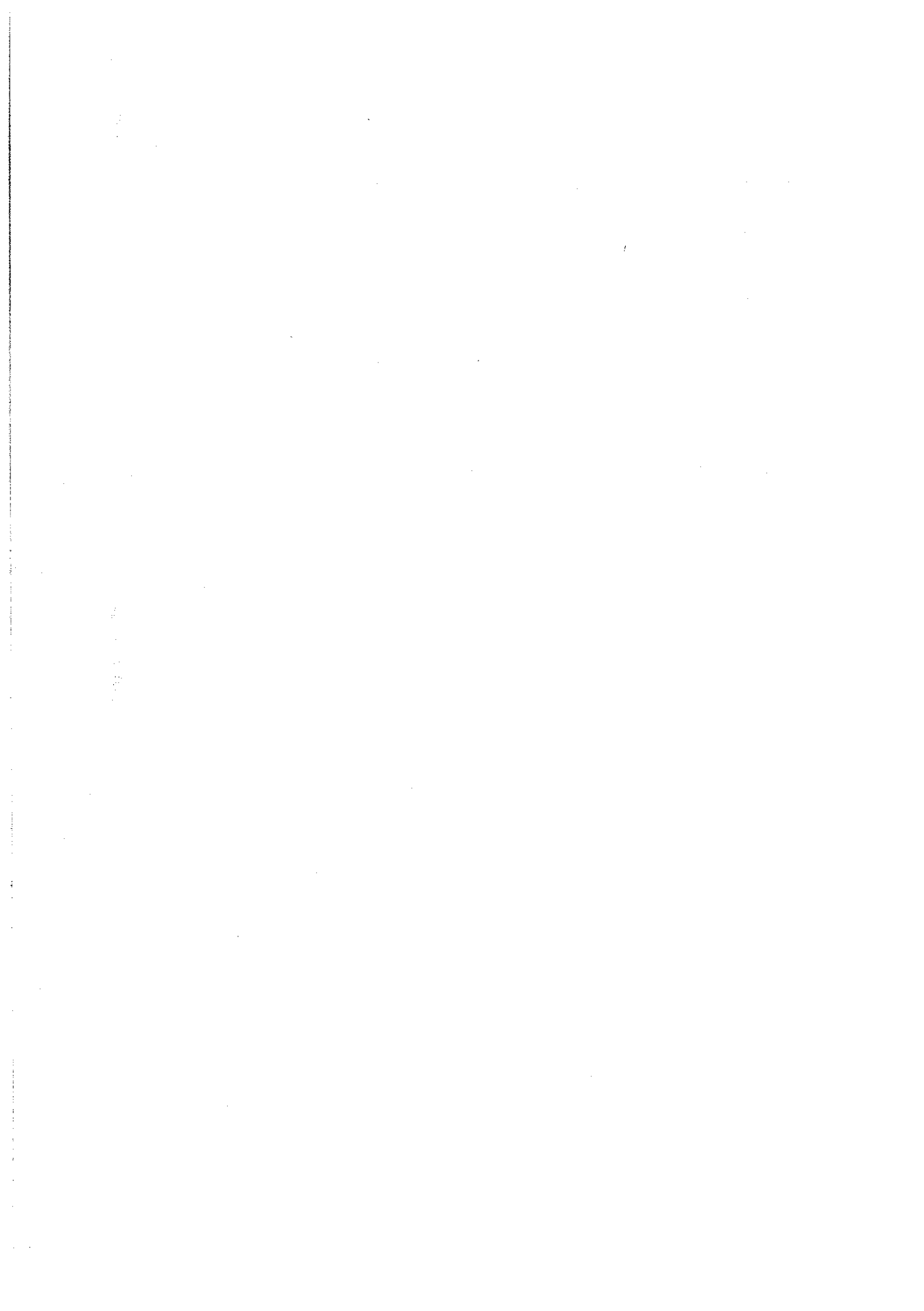
Identifikationsdimensionen uppvisar inte samma mönster som de övriga. Det finns en svag tendens att innehållet upplevs mera bekant med ökande ålder. Det kan med skäl ifrågasättas i vad mån detta verkligen är en 'värdering' av kanalen; man kan se det som ett slags beskrivning av innehållet. Värderingen ligger snarast i att de yngre oftare anser detta innehåll smalt och amatörmässigt medan de äldre uppfattar en bredd och en hygglig kvalitet i innehållet.

Utfallet av analysen kan också beskrivas så att det som skiktat mellan olika gruppers värderingar i första hand är den uppfattade kvaliteten hos lokal-TV-kanalen. Det utbud som Västerås Vision producerar upplevs som mera intressant bland äldre än bland yngre. De senare menar istället att det är satellitkanalerna som har den kvalitet de önskar. Tabell 8 ger en sammanfattande bild av de olika ålders- och utbildningsgruppernas värdering av de tre kanal-typerna inom kabelnätet efter dimensionerna 'programkvalitet' och 'innehållslig bredd'.

Tabell 8 Värdering av svensk TV, satellit-TV (Sky Channel) och lokal-TV med hänsyn till kvalitet och innehållslig bredd i olika åldersgrupper. Västerås 1986 (procentindex)

Tittande på lokal-TV	18-29 år			30-49 år			50-88 år		
	SVT	SC	VV	SVT	SC	VV	SVT	SC	VV
PROGRAMKVALITET:									
Välgjorda-amatörmässiga program	+66	+42	-53	+62	+36	-52	+46	+24	-9
INNEHÅLLSLIG BREDD:									
Varierande-ensidigt programutbud	+41	+26	-20	+38	+11	-11	+24	+2	-11

Anm: SVT=Sveriges Television, SC=Sky Channel, VV=Västerås Vision. Beträffande beräkning se tabell 6.

Resultaten från tabell 8 visar att Sveriges Televisions program ligger högst i alla åldersgrupper på båda dimensionerna. Därefter kommer satellitkanalen Sky Channel. Uppskattningen av den senare är relativt sett högre bland yngre. Detsamma gäller för övrigt även Sveriges Televisions program men ålderseffekten är högre för Sky Channel vad gäller innehållsrik bredd. Jämförelsesiffrorna för Västerås Vision, vilka redan berörts tidigare i texten, visar således omvänd tendens: här blir värderingen mera positiv med ökande ålder.

Sammanfattningsvis gäller således att Sveriges Televisions två kanaler är överlag mest uppskattade. Bland de yngre är satellitsändningarna relativt högre värderade och bland de äldre är det lokalkanalen. Vi börjar härigenom se konturerna av en socio-kulturellt betingad värdering av mediasystemet.

FÖRVÄNTNINGAR PÅ DEN LOKALA TV-KANALEN

Vi har nu sett att omkring var femte västeråsare i kabelhushåll ser på Västerås Vision åtminstone några gånger i veckan men att det finns en kritisk värdering av kvaliteten hos kanalens särskilt hos de yngre. Frågan är nu vad man använder kanalen till: vilken typ av innehåll föredrar publiken.

Tittandets inriktning

I studien av Västerås kabelhushåll ställdes bl a ett antal frågor om vilka program man brukar se på i kanalen. Den mest populära programkategorin är utan konkurrens nyheter: 80 procent av dem som åtminstone någon gång ser Västerås Vision säger sig ta del av nyhetsprogrammen. Nyheterna står i en klass för sig - först på knappt 45 procent kommer nästa programtyp - program om Västeråsbygden. Sporten har drygt 35 procent (här dras dock resultatet upp något på grund av övervikten för män i urvalet; jfr Weibull, 1983).

Det stora intresset för de lokala nyheterna återkommer då alla kabelhushåll får bedöma vad som är viktigt innehåll i en lokal-TV-kanal som Västerås Vision. Här är det över 90 procent som framhåller nyheterna som viktiga medan sport (med samma reservation som ovan) och konsumentinformation nämns av 2/3. Tävlingar ligger lågt såväl i fråga om uppgivet tittande som när det gäller vad som anses viktigt i lokalkanalen.

Resultatet torde vara tämligen allmängiltigt vad gäller lokala TV-kanaler. En studie av lokalkanalen i Göteborgs kabelnät våren 1988 ger i huvudsak samma bild. Här menade 91 procent att de lokala nyheterna var viktiga, konsumentinformation 66 procent, lokal debatt 60 procent och lokal sport 56 procent.

Resultatet ligger helt i linje med andra studier av hur publiken använder lokal media. Det är den lokala bevakningen och den praktiskt nyttiga informationen som man har förväntningar på. Profilen för Västerås-Visions-publiken är i detta avseende mycket lik den som finns hos en genomsnittlig lokal morgontidning (jfr Björkqvist, 1988; Weibull, 1983). Det är också typiskt att det finns förhållandevis små skillnader mellan olika grupper av tittare: alla vill ha de lokala nyheterna. Vad gäller sport finns det en övervikt bland män, för konsumentinformation bland kvinnor och för lokala reportage allmänt hos äldre personer.

Kanalvärdering och tittarprofil

Det har i tidigare studier av medieinnehållet påvisats att publiken kan göra en bedömning i fråga om innehållets värde och en annan i fråga om användning. Man kan hysa lågt förtroende för kvällspress men ändå läsa en kvällstidning regelbundet (jfr Elliot, 1987). För lokal-TV-tittandet kan detta prövas genom att vi tar fram tittarprofilerna och innehållsönskemålen bland personer med skilda uppfattningar om lokalkanalen.

I tabell 9 redovisas programpreferenser och programönskemål bland personer som skiljer sig i fråga om kvalitetsbedömning ('välgjorda respektive amatörmässiga program) samt bland dem som framhåller ensidigheten i utbudet respektive det välbekanta i innehållet (i de senare fallet har motsatsparet alltför få svarspersoner för att tillåta bearbetning).

Tabell 9 Tittande på lokal-TV bland personer med skilda värderingar av lokal-TV-kanalen i Västerås, 1986 (procent)

<u>Tittande på lokal-TV/dag</u>	Bedömningar av lokal-TV-programmen					
	Väl-gjorda	Amatör-mässiga	Ensidigt utbud	Motvikt utland	Välkända miljöer	Alla
Totalt	94	43	25	63	53	45
Varje dag	58	18	9	34	29	21

<u>Brukar titta på:</u>						
Nyheter	97	78	76	97	90	80
Sport	42	44	42	58	42	37
Västeråsbygden	84	39	37	52	53	44
Konsumentinformation	52	17	21	32	27	24
Tävlingar mm	42	16	18	23	22	19

<u>Viktigt innehåll i lokal-TV</u>						
Tävlingar	50	26	44	47	29	29
Lokala nyheter	100	92	90	97	98	92
Lokal debatt	69	59	46	74	65	59
Sport	44	69	68	82	73	66
Lokala nöjen	63	46	60	59	47	52
Kultur	66	49	42	59	56	50
Konsumentinformation	69	63	62	74	66	66
Antal svar	31	144	54	31	99	423

Den huvudsakliga tendensen i tabell 9 är att tittande och önskemål är förhållandevis samstämmiga oavsett hur kanalen som sådan värderas. Det är nyheter man är intresserad av i alla grupper. Det som skiljer något mellan personer med olika värdering är intresset för ännu mera lokala program ('Västeråsbygden) som önskas av dem som anser att Västerås Vision är en kvalitetsmässigt bra kanal och sport som ligger relativt sett högre bland dem som är kritiska. Tidigare undersökningar har emellertid visat att just dessa två innehållskategorier är klart åldersrelaterade - det lokala reportaget intresserar äldre och sporten de yngre. Det torde därför vara ålderskillnaderna som mera än kabelvärderingen som förklarar dessa skillnader i preferens.

Samstämmigheten är lika tydlig i fråga om programönskemål. Om vi exkluderar sporten från jämförelsen blir rangordningarna tämligen likartade. Alla har i stort sett samma föreställningar om vad en lokal TV-kanal bör innehålla - och de ser ungefär samma program som genomsnittet för den egna åldersgruppen. Det som skiljer ut den särskilt positiva gruppen är att den ger högre andelar för de flesta typer av program.

Mot bakgrund av vad vi tidigare kommit fram till i fråga om värderingar av den lokala kanalen kan vi nu fastslå att dessa inte har att göra med den typ av program som Västerås Vision erbjuder. Två tolkningar av resultatet är möjliga. Den ena är att kabelhushållen menar att detta är vad man kan förvänta sig av en lokalkanal men att man ändå inte är intresserad av sådant innehåll. Den andra tolkningen är att man faktiskt är intresserad men att programmen i sig inte är tillräckligt bra. Båda tolkningarna kan stämma men för olika grupper av publiken: den första av dem torde framför allt vara giltig för de yngre och den senare för de högtbildade.

Slutsatsen får stöd av svaren på frågan om hur olika grupper ser behovet av kvalitet. Frågan gällde om man ställde samma kvalitetskrav på Västerås Vision som på nationell TV. Det visar sig att drygt hälften har samma krav (absolut samma 21 procent och i stort sett samma 34 procent) på den lokala kanalen som på de nationella kanalerna. Det intressanta ligger emellertid i att just de grupper som inte är frekventa tittare och som är kritiska mot kvaliteten i lokalkanalerna - yngre och högtbildade - i betydligt mindre utsträckning ställer samma kvalitetskrav på lokal-TV (tabell 10).

Tabell 10 Kravet på lokalkanalens kvalitet. Svaren på frågan om man 'ställer samma kvalitetskrav' på lokal-TV som på riks-TV i olika grupper Västerås 1986 (procent)

Ställer samma krav på lokal-TV	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kvinnor	18-29	30-54	55-88	Låg	Medel	Hög
Ja, absolut	19	23	14	18	29	24	18	12
Ja, i stort sett	37	30	27	36	38	37	35	28
Nej, knappast	30	24	33	27	25	23	31	38
Nej, absolut inte	6	7	11	8	1	5	3	15
Vet ej	7	16	16	11	7	10	12	7
Total	99	100	101	100	100	101	99	100
Antal svar	257	164	80	218	123	257	139	79

Sammanfattningsvis gäller att de yngres och de högtbildades förväntningar vis-a-vis den lokala TV-kanalen är att den skall ha en lägre programkvalitet. Litet tillspetsat kan påstås att den betraktas som en lågstatuskanal i det totala mediasystemet. Denna slutsats är särskilt intressant mot bakgrund av tidigare antaganden om att lokalanknytning skulle kunna kompensera en viss amatörmässighet i programutbudet eller att just amatörmässigheten skulle underställa identifikationen med lokalkanalerna (jfr Lindblad, 1983). Sådana antaganden tycks ha underskattat publikens krav på professionalism.

Den lokala TV-kanalens funktioner för sin publik

I en annan uppsats i denna volym redovisar Monika Djerf en studie av mediefunktioner. Denna utgår ifrån de motiv som människor har för att använda olika medier (jfr även Djerf, 1986). I grova drag kan dessa klassificeras i (1) information och nyheter, (2) kunskaper och bildning, (3) förströelse samt (4) sekundäranvändning. Vi kan nu göra motsvarande analys för Västerås Vision för att se var lokal-kanalen i dessa avseenden kommer in i massmediesystemet. Med hänsyn till detta syfte har i tabell 11 även ett antal andra medier inkluderats som jämförelse.

Den lokala-TV-kanalen placerar in sig i människors föreställningar om vad enskilda medier kan erbjuda på det sätt som kunde förväntas. Kanalen har sin styrka i fråga om den lokala informationen om vad som händer på orten. Men även i detta avseende är det en betydligt lägre andel av de boende i kabelhushållen som fäster vikt vid lokal-TV än vad som framhåller den lokala dagstidningen. Lokal-TV-kanalen har också något lägre siffror än ljudradion i fråga om ortsnyheter.

Tabell 11 Uppgivna funktioner för olika medier: Andel av allmänheten i kabelhushåll som anger att funktionen stämmer för respektive medium Västerås 1986 (procent)

Uppgiven funktion	Medier:				
	Lokal-TV	Svensk TV	Satellit-TV	Dagstidning	Ljudradio
Information om händelser på orten	36	12	2	82	47
Information om händelser i Sverige och utomland	4	84	10	58	61
Tips, kommentarer och kunskaper	7	46	7	44	40
Förströelse, underhållning och sällskap	8	54	40	24	49
Syssla med annat och umgås samt	6	22	18	6	62

Antal svar: 372

Anm: För varje funktion kunde mer än ett medium anges (jfr Hellerström, 1987)

I fråga om samtliga andra funktioner ligger den lokala kanalen på de lägsta andelarna. Den kan inte tävla med övriga svenska medier vad gäller tips, kommentarer och nyheter eller med andra TV-kanaler och radio i fråga om underhållning och förströelse. Västerås Vision uppfattas ha sin nisch i de lokala nyheterna.

Om vi studerar olika gruppers syn på den lokala kanalen visar sig att bilden är helt samstämmig. Visserligen är andelarna bland exempelvis äldre personer i de flesta fall något högre än bland de yngre men det är bara den lokala informationen som når över 20 procent även i denna grupp. Också bland de äldre är Västerås Vision en lokal nyhetskanal. De relativt största skillnaderna mellan yngre och äldre finns i fråga om underhållning och förströelse, där genomsnittsvärdet för de äldre är 11 och bland de yngre 6 procent. Men även denna skillnad måste anses vara marginell.

Lokal-TV-tittande och funktioner

Som avslutning på avsnittet om förväntningar på lokal-TV kan det vara intressant att studera hur förväntningar ser ut i fråga om personer som tittar olika mycket på Västerås Vision. På grundval av detta bör det vara möjligt att bedöma vilka egenskaper som leder till ökar intresse för en lokal TV-kanal.

Den allmänna tendensen visar sig vara att alla förväntningar ökar med ett mera omfattande tittande på Västerås Vision. Genomsnittet för dem som tittar flera gånger i veckan är 19 procent - mot 5 procent för dem som tittar sällan. De förväntningar som ligger högre bland de regelbundna tittarna är vad vi rent statistiskt kan räkna med: underhållning och tidsfördriv samt intressanta samtalsämnen. Däremot ligger de instrumentella funktionerna - kommentarer och kunskaper - lägre.

Slutsatsen pekar på att de äldre och lågutbildade som utökar sitt tittande på svensk TV genom att också se på Västerås Vision gör detta först och främst på grund av den lokala informationen men också som en typ av förströelse och avkoppling. Lokal-TV-tittandet adderas härvidlag till svensk TV. Om vi utgår från att svensk nationell TV är basen i TV-tittandet är det rimligt att se den lokala TV-kanalen som de äldres TV-tillval, vilket motiveras både av att dessa är mera lokalintresserade och att de har mera tid till förfogande. Dessutom är de relativt sett positiva till utbudet. Bland de yngre finns varken tiden eller intresset. Den typ av TV-innehåll dessa söker finns i satellitkanalerna. I deras bild av mediasystemet finns visserligen en lokal TV-kanal, men man anser inte att den har de kvaliteter som man vill ha (jfr Werner-Höst-Ulvær, 1984; Djerf, 1986; Hellerström, 1987).

LOKAL-TV OCH ANDRA MASSMEDIER

Diskussionen kring mediefunktioner har ställt frågor om den lokala TV-kanalens förhållande till andra massmedier. I detta avslutande avsnitt är avsikten att fokusera just på ställning i det totala mediasystemet. Detta görs i två steg. Först diskuteras relationen mellan olika lokala medier. Därefter görs ett försök att placera in den nya lokal-TV-kanalen i det svenska mediasystemet som helhet.

De lokala massmedierna

Då det under 1980-talet har talats om sk nya medier har en av de återkommande frågorna varit vad introduktionen av dessa betyder för de gamla. Frågan har ställts både beträffande lokalradio och satellitkanaler. De svar som givits har som regel understrukt mediernas komplementära funktioner (jfr Djerf, 1986; Weibull, 1986, 1988). De funktioner som fylls av tillkommande TV-kanaler är i första hand en fråga om underhållning och förströelse och radions form gör att den har svårt att mäta sig med informationstätare medier som t ex dagspress. Med vad händer när ett bildmedium som TV börjar med lokala sändningar - och när människor visar sig ha klara förväntningar på att detta medium skall förmedla lokal information, dvs just den funktion som traditionellt varit dagspressens nisch i mediasystemet (Weibull, 1983; Djerf, 1986). Det är denna fråga vi nu skall söka belysa.

Det vi har sett av Västerås Visions totala genomslag antyder på inget sätt att medier skulle vara någon stor konkurrent till övriga lokala medier, i första hand den lokala dagstidningen Vestmanlands Läns Tidning. Det kan dock vara av intresse att något närmare studera hur de två medierna förhåller sig till varandra, särskilt hur högkonsumenterna av Västerås Vision ser på dagstidningens roll.

Om vi först bara ser till den lokala dagstidningens spridning bland kabelhushållen kan vi konstatera att denna är hög. Tre av fyra hushåll är dagliga läsare av tidningen. En jämförelse mellan tittare och icke-tittare på Västerås Vision visar på en något högre andel bland dem som följer den lokala TV-kanalen. Andelen ligger ännu något högre hos dem som betonar den lokala informationen via lokal-TV - 77 procent dagliga tidningsläsare - än dem som inte anser denna särskilt viktig - 71 procent. Resultatet tyder alltså på att den som är intresserad av lokal information söker denna i båda medierna. Samma resultat framkommer om vi tar vår utgångspunkt i tidningsläsningen. Av dem som särskilt betonar den lokala informationen som motiv för sitt tidningsval säger sig 37 procent se på lokal-TV för ortnyheternas skull; bland dem som inte ser lokalnyheterna som så intressanta i tidningen är motsvarande andel under 29 procent.

En sammanfattande bild av den lokala mediejämförelsen redovisas i tabellerna 12 och 13 på sidan XX. I tabell 12 är utgångspunkten på nytt dagstidningen. Tabellen visar hur personer med olika syn på vad som är bäst hos dagstidningen tar del av olika program i lokal-TV. Det som framkommer är att oavsett inriktning i tidningsläsningen är programpreferenserna i fråga om Västerås Vision desamma: de som läser lokalnyheter i tidningen ser också på dessa i lokal-TV.

För frågan om den lokala TV-kanalens inverkan på andra lokala medier måste vi dock vända perspektivet igen och fråga oss hur de som prioriterar lokal information i Västerås Vision förhåller sig till andra medier. Detta finns i tabell 13. Tabellen är uppställd så att den för varje lokalt medium redovisar hur den del av mediets publik som särskilt betonar mediets lokala informationsroll bedömer andra lokala medier som informationskällor. I tabellen kan vi exempelvis utläsa att av dem som betonar den lokala TV-kanalens roll för ortsnyheter menar 60 procent att den lokala dagstidningen är den bästa informationskällan för vad som händer på orten. Av dem som lyssnar på lokalradio för den lokala informationens skull säger 61 procent att dagstidningen är det oftast använda lokalmediet. Resultatet är tämligen entydigt: den lokala dagstidningen är dominerande på den lokala informationsmarknaden. Varken lokalradion eller den lokala TV-kanalen tycks kunna rubba dess ställning.

Samtidigt finns det dock anledning att observera vissa små procentdifferenser i tabell 12. För det första visar sig att de som värderar lokal-TV (och lokalradio) högt beträffande lokala nyheter trots allt använder tidningen något mindre. Det handlar visserligen bara om fem respektive sju procentenheter, men det är dock en tendens. Vidare framgår att bland dem som inte anser den lokala informationen vara en viktig funktion hos dagspressen ligger radion nästan i nivå med dagspress som mesta lokalmedium, liksom även lokal-TV ligger tämligen högt. Visserligen är denna grupp förhållandevis liten men den kan ge antydningar om att de lokala etermedierna uppenbarligen *kan* fylla en sådan lokal informationsfunktion.

Tabell 12 Intresse för innehållet i lokal-TV med hänsyn till motiven att läsa lokal dagspress. Västerås 1986 (procent)

<u>Intressant innehåll i lokal-TV idag</u>	<u>Motiv för läsning av lokal dagspress</u>			<u>Intressanta samtalsämnen</u>
	<u>Aktuella lokalnyheter</u>	<u>Aktuella inrikesnyheter</u>	<u>Aktuella utrikesnyheter</u>	
Nyheter	79	79	76	78
Sport	35	37	38	36
Västeråsbygden	42	47	39	45
Konsumtionsinformation	23	24	23	23
Tävlingar mm	15	17	17	19

<u>Viktigt innehåll i en lokal TV-kanal</u>				
Tävlingar	27	29	29	33
Lokala nyheter	92	93	90	93
Lokal debatt	65	67	67	68
Sport	65	67	68	68
Antal svar	242	189	157	141

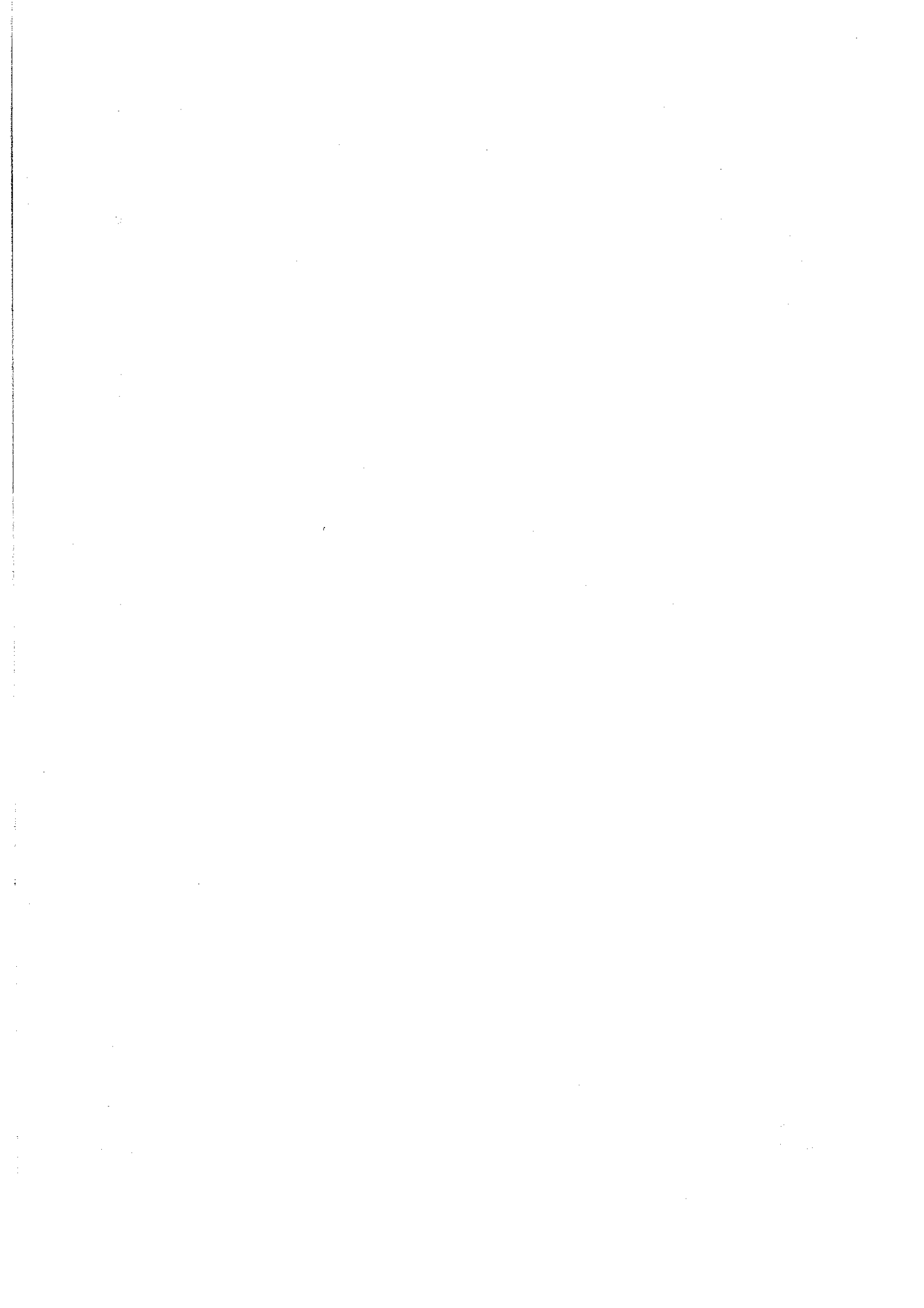
Tabell 13 Bästa lokala medium bland personer som motiverar sitt val av lokala medier med lokalt informationsbehov. Västerås 1986 (procent)

<u>Bästa källa för lokala nyheter</u>	<u>Aktuella nyheter från Västerås som motiv att ta del av respektive medium:</u>					
	<u>Lokal-TV</u>		<u>Lokalradio</u>		<u>Lokal dagspress</u>	
	<u>JA</u>	<u>NEJ</u>	<u>JA</u>	<u>NEJ</u>	<u>JA</u>	<u>NEJ</u>
Lokalradio	20	23	25	16	19	34
Lokal dagspress	60	65	61	68	69	38
Lokal-TV	11	3	6	6	3	18
Arbetskamrater	6	9	7	9	8	7
Annat	2	0	1	-	1	3
Antal svar	157	272	202	227	35	76

Den lokala TV-kanalen i mediasystemet

Genom våra analyser har vi sökt ringa in den plats en lokal TV-kanal efter några års verksamhet kan ha i människors medvetande. Vi har givit både kvantitativa och kvalitativa mått på dess genomslag i offentligheten. Avslutningsvis skall några sammanfattande bedömningar göras. Dessa anknyter till de inledande frågeställningarna beträffande människors värdering av mediasystemet som helhet.

Om vi tar vår utgångspunkt i en modifierad version av det inledningsvis presenterade analys-schemat kan vi skissera på en modell av hur människor förhåller sig till mediasystemet i stort. Vi utgår från att basdimensionen går mellan å ena sidan synen på medier som lokala. I detta ligger inte bara att mediet är lokalt utan att också det anses ha ett informationsvärde,

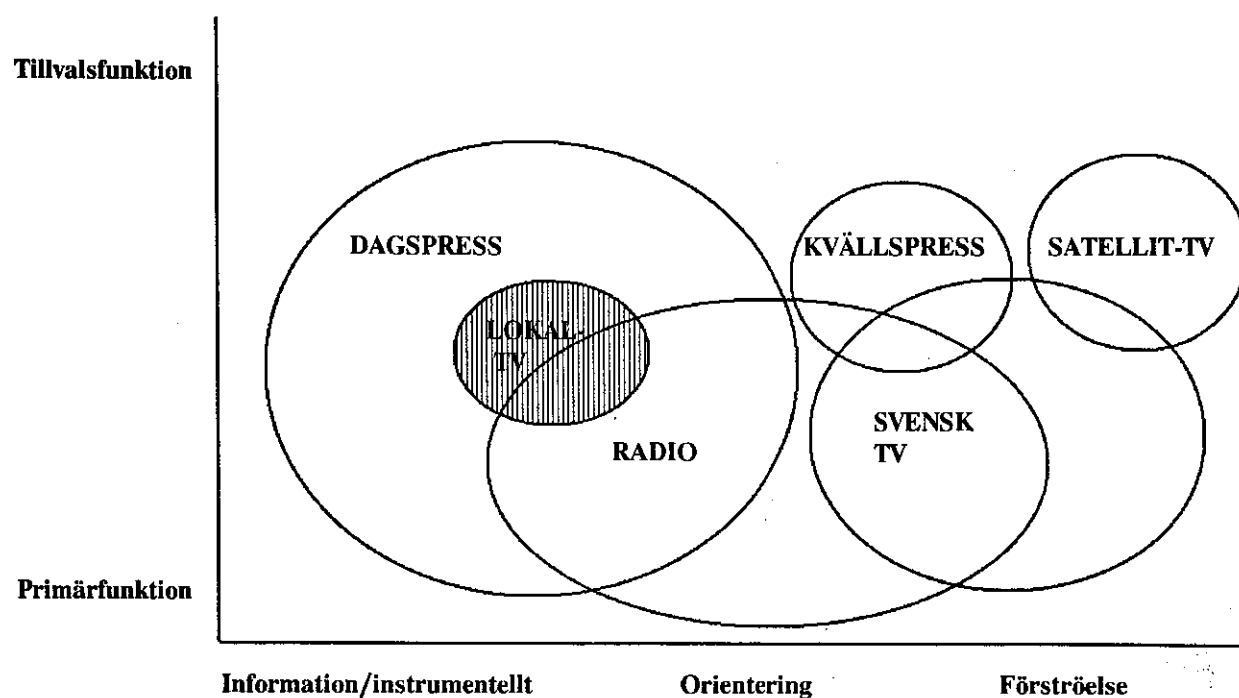

att det ger praktiskt nyttiga kunskaper. Å andra sidan finns den syn som betonar det icke-lokala. Med detta menas ett mera allmänt innehåll som kännetecknas av orientering men också av förströelse. Dimensionen är således inte helt entydig utan är ett försök att väga samman de dimensioner som presenterats (jfr även Monika Djerfs artikel i denna volym).

Den vertikala dimensionen i modellen är nu inte tudelningen mellan tryckta och elektroniska medier utan i stället en uppdelning mellan å ena sidan medier som ger något slags basbevakning för den enskilde vad gäller den ovannämnda funktionen och å den andra medier som är mera specifika i att svara mot människors behov utefter basdimensionen. I modellen har detta något schematiskt betecknats primärfunktion och tillvalsfunktion (jfr Weibull, 1983).

När vi skall placera in olika slag av medier i modellen har vi utgått ifrån vad som framkommit främst i fråga om användning och förväntningar på medier, men också i fråga om värdering. Inplaceringen, som presenteras i figur 2, har skett på grundval av en sammanvägning.

Figur 2 En tentativ modell för människors förhållningssätt till massmediesystemet

I figur 2 ses den lokala dagspressen, ljudradion och svensk television som primärmedier. De täcker givetvis över varandra på i användning och funktion. Den allmänna tendensen som visat sig är emellertid att dagspressen har sin tyngdpunkt mot det lokala och informativa, medan svensk TV drar mot det nationellt orienterade och mot förströelse. Ljudradion, som är mindre belyst i det föregående, ligger på tvärs över hela basdimensionen. Av dessa tre medier är dagspressen och svensk TV även tillvalsmedier - tidningen för det informativa och TV för det underhållande (jfr Ohlsson, 1988). I det senare området finns även kvälls- och veckopress som tillval. Längst ut på denna dimension - tillval i förströelsesyfte, men också för allmänorientering - finns också de utländska satellitkanalerna.

På grundval av vad vi kommit fram till i det föregående är det rimligt att i första hand placera in den lokala-TV-kanalen som ett lokalt informationsmedium. Det är lokala nyheter och annan lokalbevakning som den anses kunna ge. Detta placerar in kanalen i en stark konkurrens med andra medier i samma nisch - lokal dagspress, lokalradio och i någon mån TV. I denna konkurrens kommer den lokala TV-kanalen till korta; andra medier som fyller samma funktioner anses i allmänhet bättre. Ett sätt att kompensera för dess brister skulle kunna vara att kanalen ägde några särskilda kvaliteter. Vi har dock sett att det snarast är tvärtom - den anses amatörmässig i jämförelse med svensk TV och smal i jämförelse med lokal dagspress.

Vi får här en förklaring till att den lokala TV-kanalen endast har begränsad genomslagskraft i mediasystemet; den svarar inte mot några behov som inte redan är täckta av existerande medier. Det är här intressant att se på de utländska satellitkanalernas ställning. Dessa anses ha en kvalitet som inte står svensk television särskilt långt efter och de svarar mot ett intresse som varit något sämre täckta av de svenska nationella kanalerna (jfr Djerf, 1986). Satellitsändningarna får därmed en klart större publik än lokalkanalen. Struktureringen av mediasystemet skiljer sig mellan olika åldersgrupper. Bland medelålders och äldre är basbevakningen knuten främst till de traditionella medierna, medan de yngre har en högre grad av mediaspecialisering och är mer än de andra öppna för nya medier.

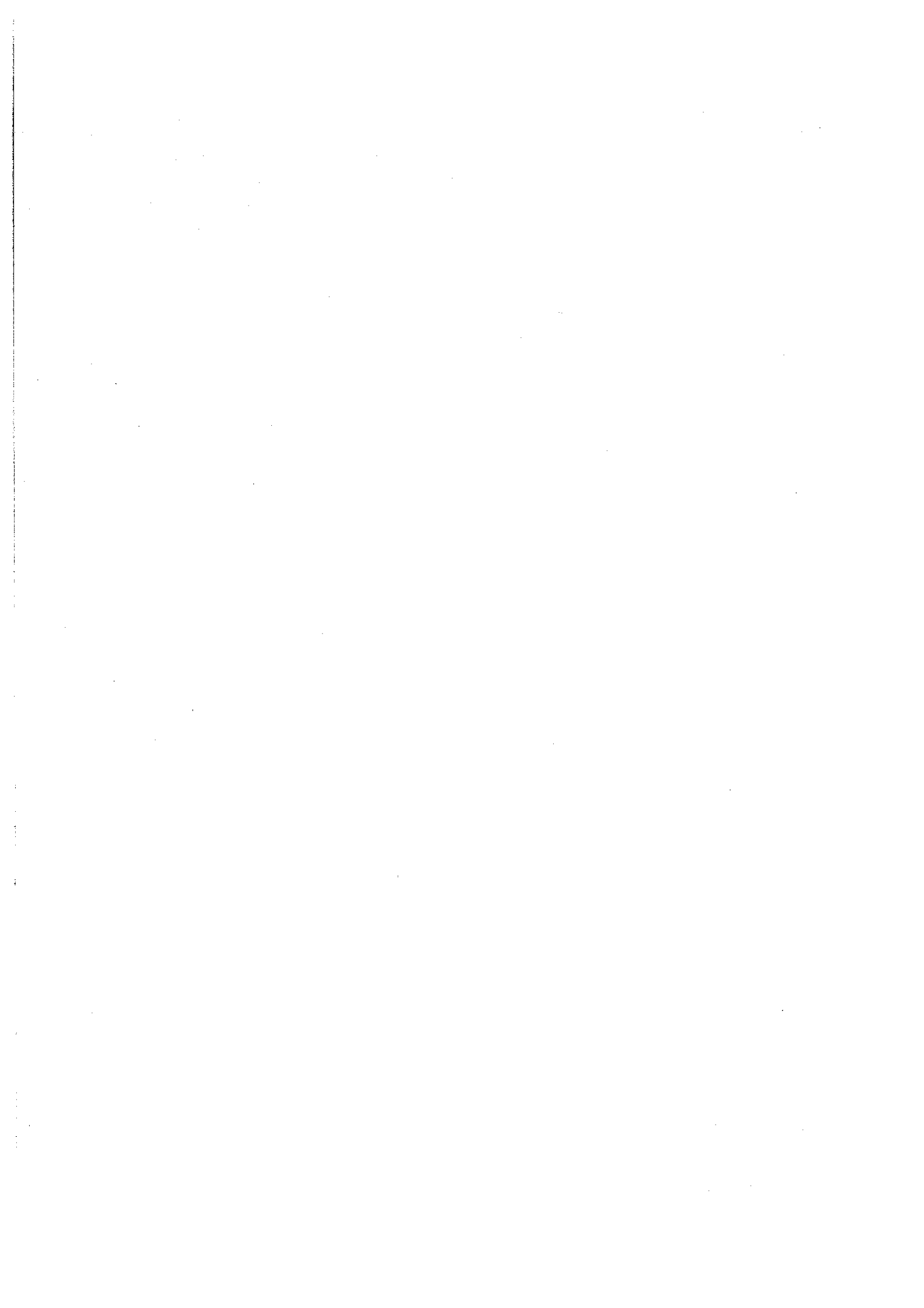
Mediesystem i förändring?

Den fråga man ställer sig är i vilken utsträckning föreställningen om mediasystemet är låst och i vilken utsträckning och på vilket sätt förändringar kan ske. Detta kan belysas genom en anknytning till de inledningsvis ställda frågorna om vad som betingar människors förhållnings-sätt.

En första faktor är människors erfarenhet av mediet. Vad vi har kunnat utläsa i det föregående är att ett mera regelbundet tittande på lokal-TV-kanalen visserligen betyder att man är mera klar över vad denna kanal är bra på, men vi har också sett att en majoritet också av de regelbundna tittarna är kritiska. Det har därför antagits att en stor del av tittandet trots allt mer är fråga om allmän orientering och förströelse än om att lokalkanalen verkligen används för lokalinformation. Det senare bestyrks av det faktum att de som främst prioriterar den lokala informationen i kanalen fortfarande ser lokalpress och ljudradio som bättre i detta avseende.

En andra förklaring till en kanals framgång är att den måste ha blivit etablerad. Vår studie i Västerås ligger relativt tidigt i den lokala kanalens livshistoria. Detta kan i sin tur vara en tänkbar orsak till de låga siffrorna. Samtidigt måste framhållas att en etablering inte bara innebär att kanalen finns tillgänglig utan också att den erbjuder en viss volym regelbundet och att den har en viss kvalitet. I och med att lokal-TV redan i utgångsläget har starka konkurrenter krävs betydande insatser. Mycket talar dessutom för att ju längre vi rör oss mot basdimensionens lokalt-instrumentella pol desto större övertag har det tryckta mediet enbart genom sin form t ex bress och överskådlighet (jfr Weibull, 1986) och desto svagare står TV som producerad kanal. Utvecklandet av en *lokal* TV-kanal som kan konkurrera med pressen torde därför kräva utveckling av nya programformer.

Den tredje förklaringen till människors föreställning om medier har att göra med sociala och kulturella värderingar. Dessa är ett uttryck för hur vilka värden som brukar knytas till vissa medier i olika grupper. Vi har sett att de yngre och medelålders och de högutbildade har sina förväntningar riktade mot det icke-lokala, om än inte mot det underhållande samt mot de

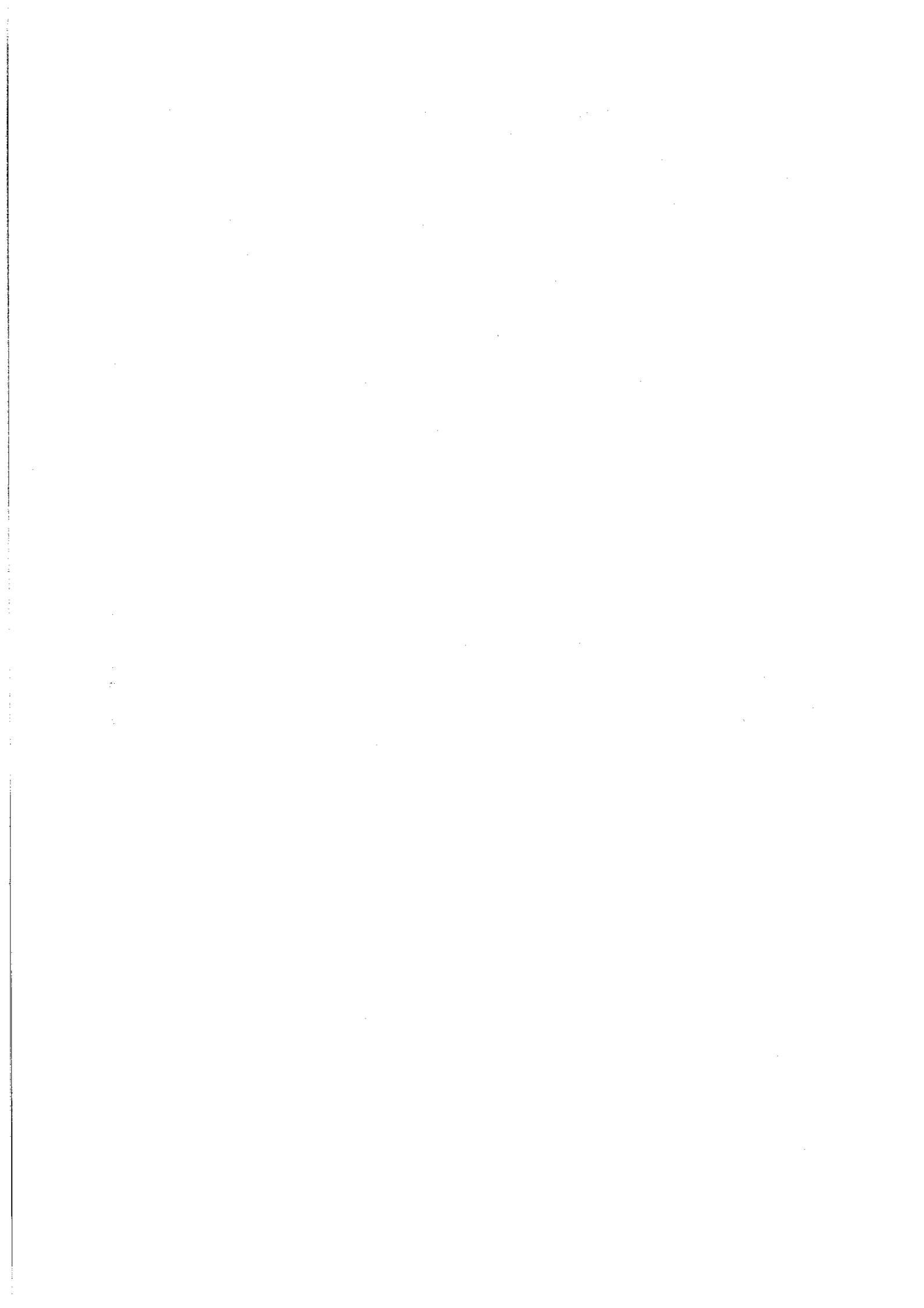

tryckta medierna. Mycket talar för att denna grupp i fråga om mediebedömningar också är tongivande, bl a som bärare av samhällets kulturella kapital (jfr Bourdieu, 1984). I denna jämförelse kommer den lokala kanalen dåligt ut. Detta är de äldres kanal, den är lokal och den kommer i TV. Detta gör att lokal-TV-sändningarna får en låg prestige. Den prestige som finns är möjligen knuten till att producera för kanalen. Detta är för övrigt en iakttagelse som också gjorts i andra lokal-TV-nät: på sikt utvecklas ett system där den lokala 'eliten' producerar för den lokala 'massan' (jfr Prehn, 1981:292ff).

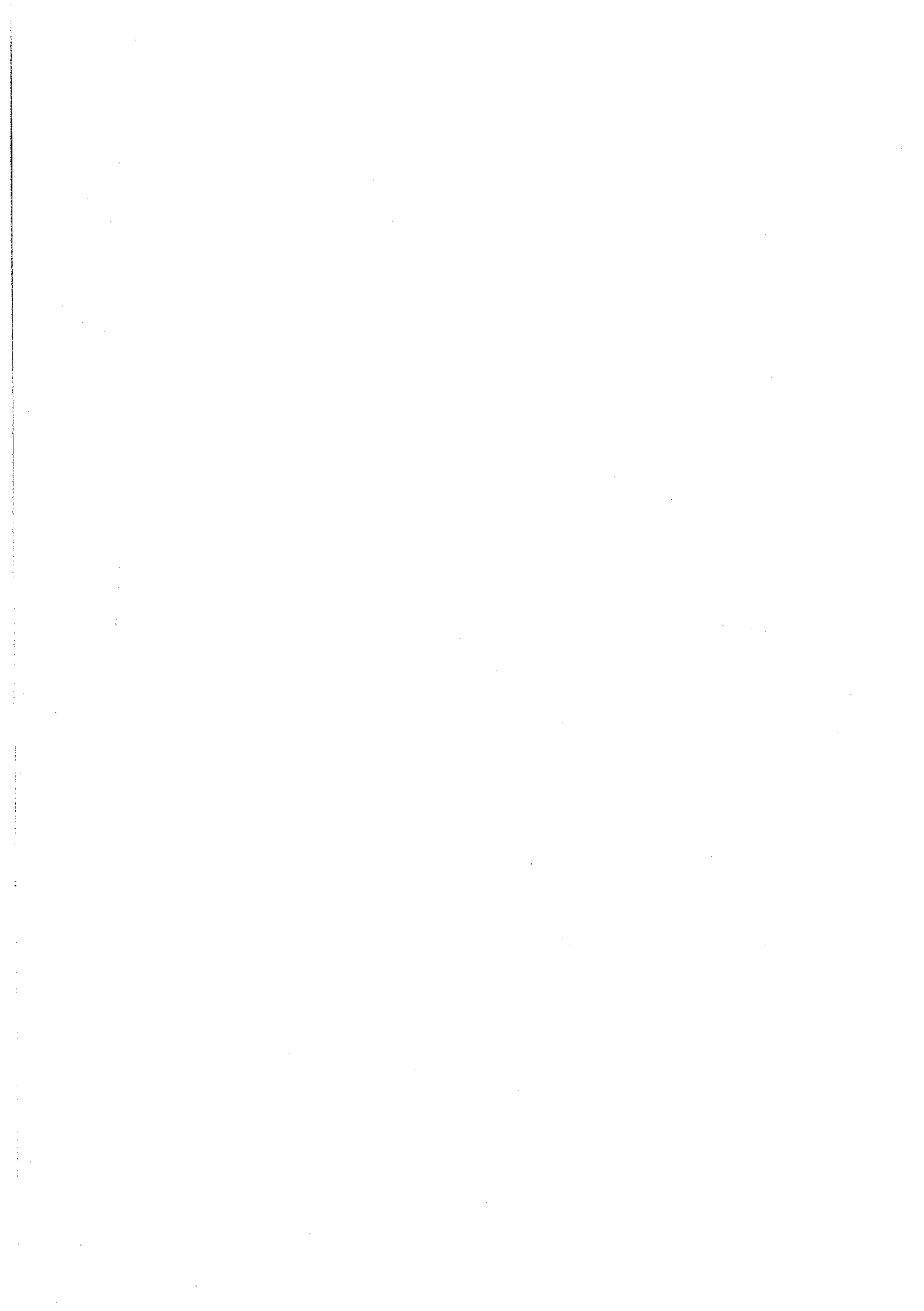
Konsekvenserna av detta resonemang är att den lokala TV-kanalen står svagt. Slutsatsen kan förefalla pessimistisk, inte minst mot bakgrund av de positiva förväntningar som finns på lokal-TV (jfr Werner, 1987). Det är mot denna bakgrund viktigt att framhålla att kanalen *inom sina ramar* lyckats tämligen väl. Problemet är i stället ramarna i sig. Som lokal-TV idag är organiserad finns det små möjligheter att konkurrera med satellitkanalerna (jfr även Schultz-Harzhheim 1988). För att få genomslag måste den ha en annan form som gör att den kan konkurrera om den lokalt-instrumentella nischen i mediasystemet. Det är troligt - men långtifrån säkert - att den därigenom kommer att värderas mera positivt totalt sett. Klart är emellertid att den i så fall skulle bli något mera av den konkurrent till andra lokala medier som den inte är idag.

REFERENSER

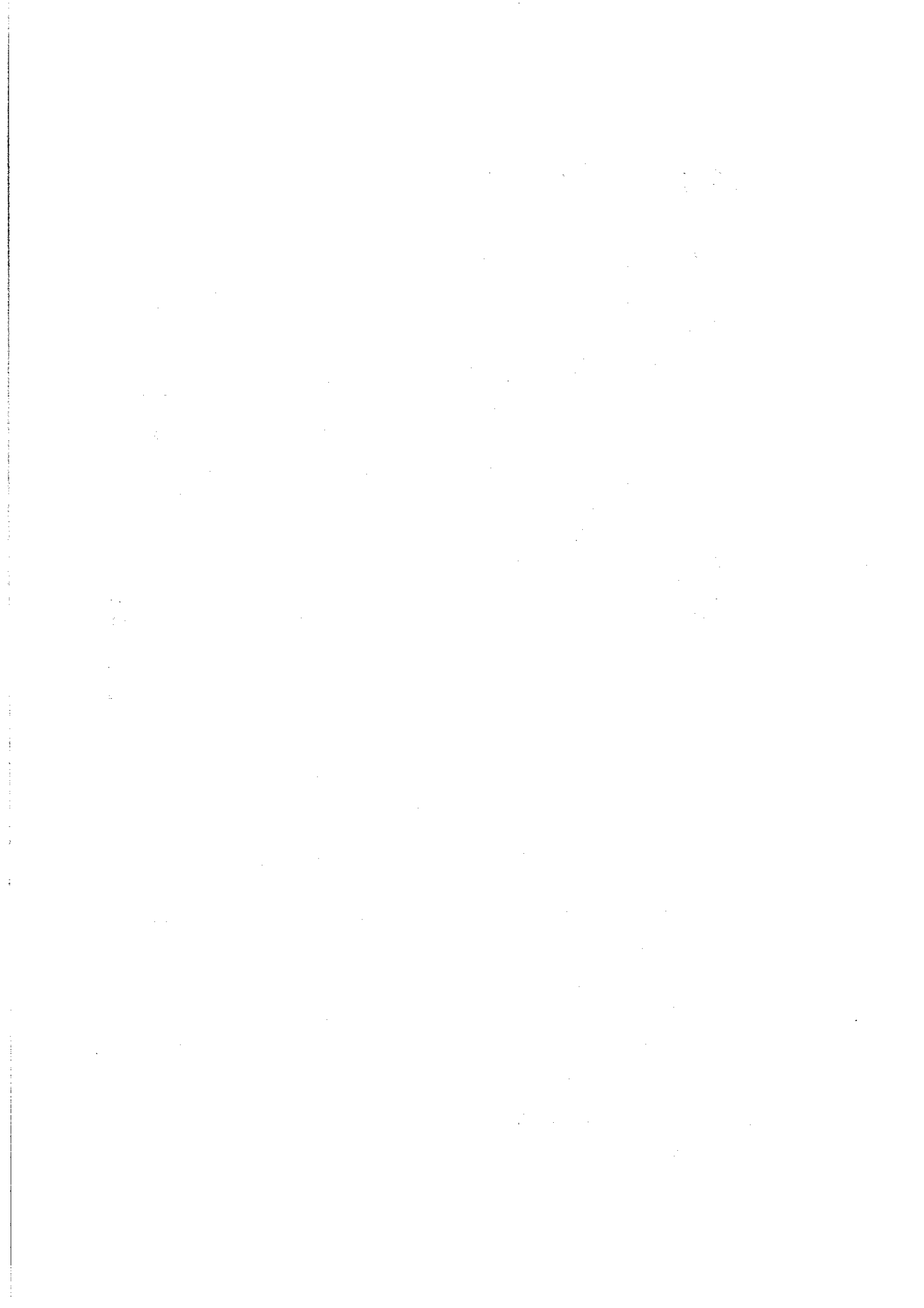
- Björkqvist, K. (1988) *Tidningsläsning i Gästrikland*. Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet
- Blumler, J., Katz, E. (1974) *The Uses of Mass Communication*. Beverly Hills, Sage.
- Bourdieu, P. (1984) *Distinction. A Social Critique of the Judgment of Taste*. Cambridge, Mass, Harvard University Press.
- Djerf, M. (1986) *Funktioner hos kabel-TV*. Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Ekenberg, T., et al (1985) *Lokal-TV i Granloholm*. Avdelningen för kommunikationsvetenskap, Högskolan i Sundsvall.
- Elg, P-E.; Roe K. (1987) The Music of the Spheres: Satellites and music video content. *Nordicom Review*.
- Elliot, M. (1988) *Massmediernas trovärdighet*. Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Hamelink, C. (1977) *The Corporate Village*. Rom, IDOC.
- Hedman, L., Holmlöv, P.G. (1986) *Kabel-TV i Sverige*. Stockholm, Raben&Sjögren.
- Hedman, L.; Weibull, L. (1984) *Lyssnandet på närradio*. I: Föreningarnas radio (SOU 1984:53).
- Hellerström, A-M. (1987) *Lokal-TV - ett reellt alternativ till satellit-TV?* Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Hindley, P., Martin, G.M., McNulty, J. (1977) *The Tangled Net. Basic Issues in Canadian Communications*. Vancouver, Douglas & McIntyre.
- Johansson, K., Johansson, K. (1985) *Gran Kanalia. Historien om ett lokalt TV-försök i Sundsvall*. Avdelningen för kommunikationsvetenskap, Högskolan i Sundsvall.

- Johansson, F., Wiklund, D. (1981) *Competition and Newspaper Content: Sweden 1912-1972*. I Rosengren, K.E. (ed.) *Advances in Content Analysis*. Beverly Hills-London, Sage.
- Johnsson-Smaragdi, U. (1984) *TV Use and Social Interaction in Adolescence*. A Longitudinal Study Stockholm Almqvist & Wiksell International.
- Julkunen, E., Sarmela, M. (1987) *Information Technology and Structural Change in Local Cultures*. Helsingfors, Finnish National Commission for Unesco.
- Kabelvision i Kiruna* (1975) Försök med en ny TV-kanal. Ds U 1975:8, Stockholm.
- Kleberg, M. (1975) Kabel-TV-försök i Kiruna våren 1974. I *Kabelvision i Kiruna - försök med en ny kanal* Ds U 1975:8.
- Kleberg, M. (1985) *Förutsättningar för lokal-TV*. Granskning av några försök inför kabellagen. Journalisthögskolan, Stockholm.
- Källström, U. (1986) *Ryttaren av den elektroniska hästen. Om ekonomi, juridik och politik i nya medier*. Stockholm, Tiden.
- Lindblad, A. (1983) *Lokalradio och TV - en analys av publikstruktur och deltagande*. Sociologiska institutionen, Umeå universitet.
- Lundby, K. (1986) *Lokalfjernsyn i 'den telematiske sandkasse'*. Institutt for presseforskning, Universitetet i Oslo.
- McQuail, D. (1985) *Masskommunikationsteori*. Stockholm, Liber.
- Mårtensson, B., Gulliksson, M. (1986) *Mer tittande på kabel-TV i Sundsvall*. Avdelningen för kommunikationsvetenskap, Högskolan i Sundsvall.
- Nordahl Svendsen, E., Weibull, L. (1977) *Mass Communication and Politics in Local Society*. I Berg, M., et.al. *Current Theories in Scandinavian Mass Communication Research*. Grenå, GMT.
- Nordström, B. (1988) *Mediebarometern 1987*. Sveriges Radios publik- och programforskning, Stockholm.
- Nymo, B. (1984) *Publikum og fjernsyn over kabel: Nabolandsprogram, satelittendinger og lokalfjernsyn*. Televerkets forskningsinstitutt, Kjeller
- Nymo, B. (1987) *Community Television in Norway*. Teledirektoratets forskningsavdeling, Kjeller.
- Ohlsson, A. (1988) *Politisk massmedieanvändning*. Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Prehn, O. (1981) *Lokal-TV*. Ålborg, Aalborg universitetsforlag.
- Program för ljud och bild i utbildningen*. Betänkande av utredningen angående den fortsatta verksamheten med radio och television i utbildningsväsendet. SOU 1975:28, Stockholm.
- Roe, K. (1987a) *The School and Music in Adolescent Socialization*. I Lull, J. (ed.) *Popular Music and Communication*. Beverly Hills, Sage.
- Roe, K. (1987b) *Adolescents' Video Use. A Structural-Cultural Approach*. *American Behavioural Scientist* Vol 30 No 5.
- Roe, K. (1987c) *Media and Social Life in Lund Two Years After the Start of Cable Transmissions*. Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Roe, K. (1987d) *Culture, Media and the Intellectual. A Review of The Work of Pierre Bourdieu*. I Carlsson, U. (red) *Forskning om populärkultur*. NORDICOM, Göteborgs universitet.

- Rosengren, K.E., Wenner, L., Palmgren, P. (1985) *Media Gratifications Research. Current Perspectives*. Beverly Hills-London-New Dehli, Sage.
- Schulz, B, Harzheim, G. (1988) Lokales Fernsehen in Berlin - Erfahrungen aus dem Kabelpilotprojekt. *Media Perspektiven* (1988).
- Severinsson, R. (1987) *Den nya medieframtid - TV via satellit och kabel*. Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Strid, J. (1988) *Ungdomens massmedievanor*. PM Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Weibull, L. (1983) *Tidningsläsning i Sverige. Tidningsinnehav, tidningsval, läsvanor*. Stockholm, Publica.
- Weibull, L. (1984) *Närradiolyssnande i Stockholm*. Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Weibull, L. (1986) *Massmediernas framtida utveckling*. Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Weibull, L. (1988) *Mätning av medier och budskap*. Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Werner, A., Høst, S., Ulvær, B.P. (1984) *Publikums reaksjoner på satellitt og lokalfjernsyn*. Institutt for Presseforskning, Oslo.
- Wolvén, L-E. (1976) *Kabelvision Kiruna. Försök med ett annorlunda medium i närsamhället*. Umeå, Sociologiska institutionen, Umeå universitet.
- Östbye, H. (1985) Lokal-TV: aktivisering eller passivering. Bilaga 3 till *TV2. Om etablering av en ny permanent riksdekkende fjernsynskanal* (NOU 1985:11)

AVDELNINGEN FÖR MASSKOMMUNIKATION
GÖTEBORGS UNIVERSITET

PUBLIKATIONER FRÅN AVDELNINGEN FÖR MASSKOMMUNIKATION

Vid Avdelningen för Masskommunikation publiceras tre serier av avhandlingar och rapporter:

Göteborgsstudier i masskommunikation
Rapporter från Avdelningen för masskommunikation
Arbetsrapporter från Avdelningen för masskommunikation

Serien 'Göteborgsstudier i masskommunikation' säljes genom bokhandeln.

De två serierna 'Rapporter från Avdelningen för masskommunikation' och 'Arbetsrapporter från Avdelningen för masskommunikation' säljes genom avdelningens försorg. Beställning kan ske på talong som återfinnes efter publikationsförteckningen.

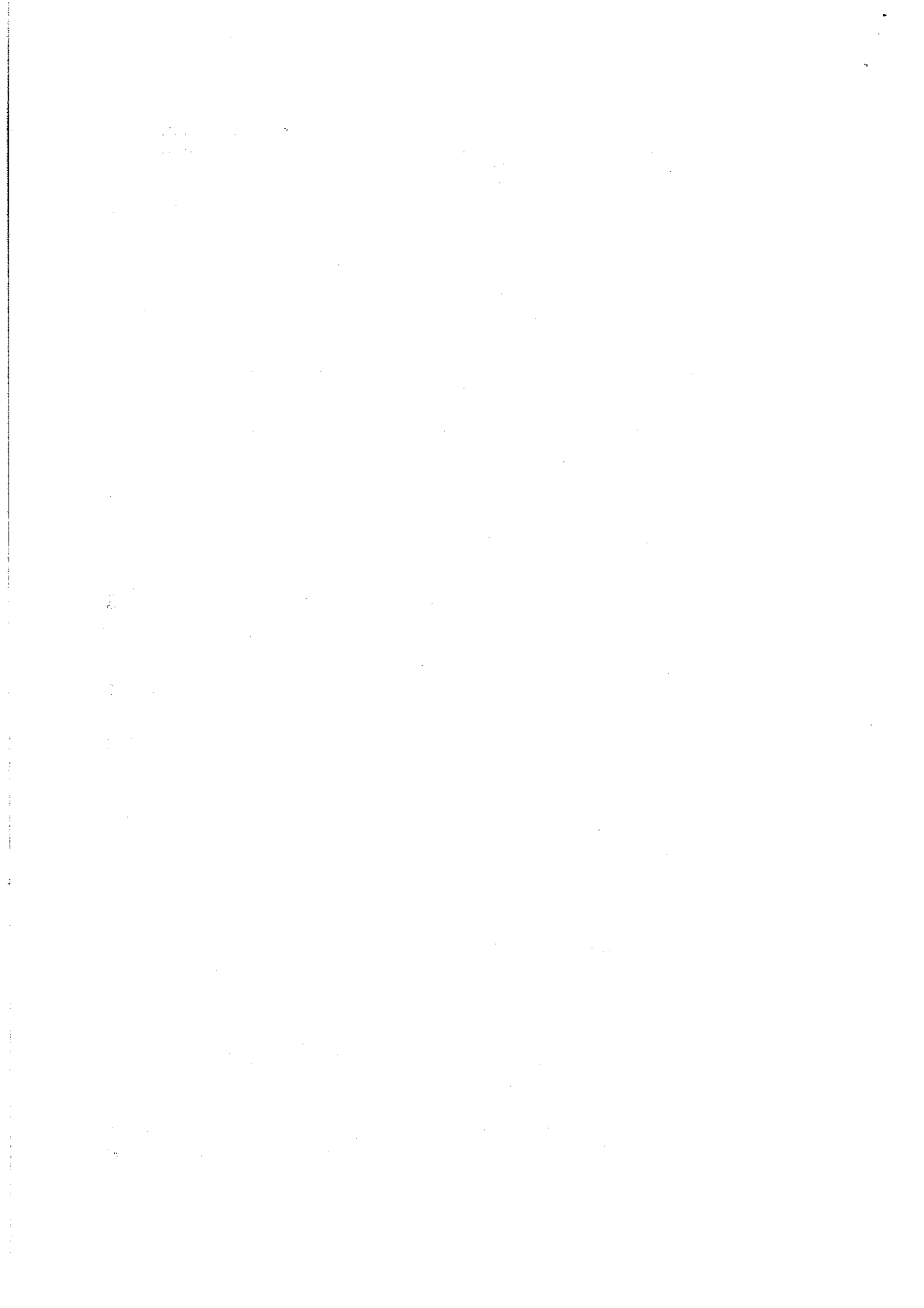
Redaktör för de tre serierna är tf professor Lennart Weibull. Hittills utkomna publikationer förtecknas nedan.

I. Göteborgsstudier i masskommunikation

1. Lennart Weibull (1983) Tidningsläsning i Sverige. Stockholm: Liber.

II. Rapporter från Avdelningen för masskommunikation

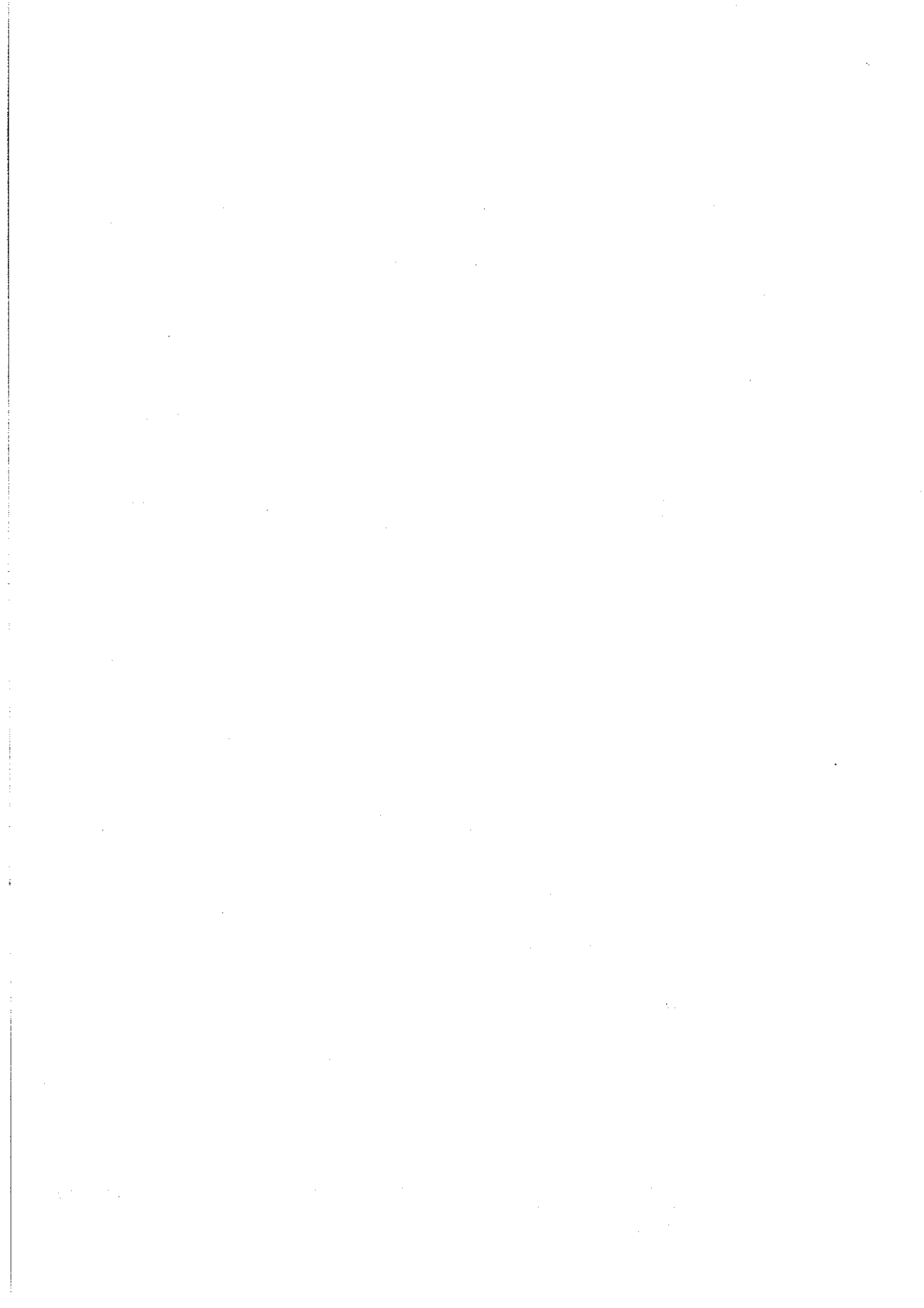
1. Lennart Weibull (1984) Dagspress och etermedier i Sverige 1979-1983. (slut)
2. Jan Strid och Lennart Weibull (1984) Läsvanor och Läsintressen 1979-1983. (slut)
3. Ingela Strid och Lennart Weibull (1984) Annonsbladsläsning i Sverige.
Pris: 35 kr.
4. Ronny Severinsson (1985) Publiken möter kabel-TV.
Pris: 35 kr. (slut)
5. Lennart Weibull (1985) Närradiolyssnandet i Stockholm 1984.
Pris: 35 kr. (slut)
6. Bo Reimer och Lennart Weibull (1985) Dagspress på arbetsplatsen.
Pris: 35 kr.

7. Informatörer i Sverige: Arbetsmarknad Framtidsutsikter (1986) Utdrag ur utredningen om informationsutbildning i Sverige (UHÄ-rapport 1985:13)..
8. Ingela Strid och Lennart Weibull (1986) Mediesverige 1986. Pris: 45 kr.
9. Bo Reimer (1986) Läsaren och tidningen. Pris: 55 kr.
10. Rutger Lindahl (1986) Nyheten om mordet på Olof Palme. Pris: 40 kr.
11. Monika Djerf (1986) Funktioner hos kabel-TV. Pris: 55 kr.
12. Anders Ohlsson (1986) Att svara eller inte svara - det är frågan. Pris: 55 kr.
13. Ronny Severinsson (1987) Den nya medieframtiden - TV via satellit och kabel. Pris: 50 kr.

III. Arbetsrapporter från Avdelningen för masskommunikation

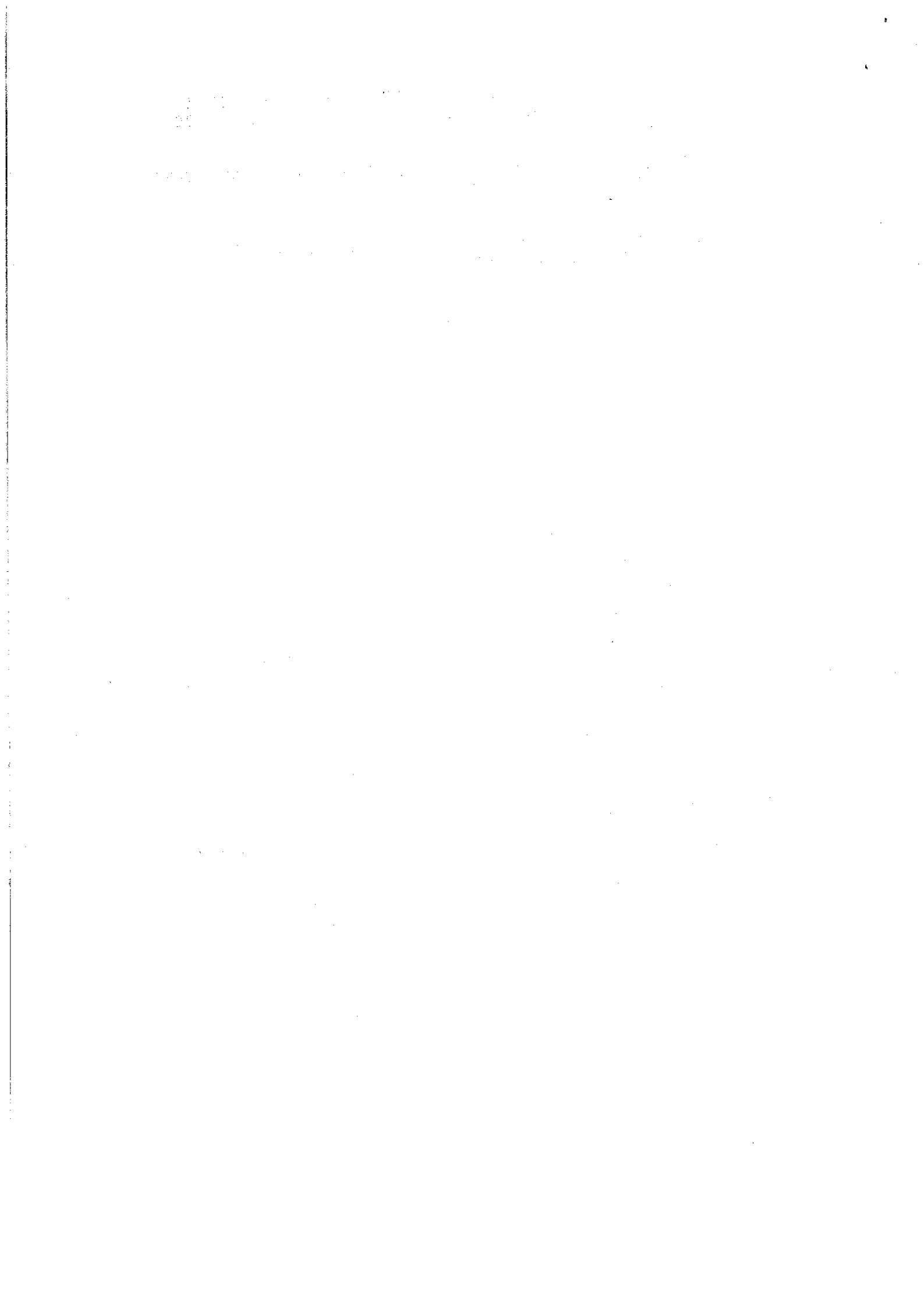
1. Lennart Weibull (1984) TRENDER I MASSMEDIEANVÄNDNINGEN
Pris: 50 kr.
2. Bo Reimer (1985) TIDNINGSLÄSNING I SÖDRA HALLAND
Pris: 50 kr.
3. Lennart Weibull (1985) LÄSVANOR FÖR SVENSK MORGONPRESS 1979-1984.
Pris: 50 kr.
4. Ingela Strid, Lennart Weibull (1985) SPORT I MEDIERNA.
Pris: 50 kr.
5. Lennart Weibull (1985) MASSKOMMUNIKATIONEN I SVERIGE. Några reflektioner om läget 1985.
Pris: 50 kr.
6. Karl Erik Rosengren, Bo Reimer (1985) INTERNALISERAD KULTUR. Ett forskningsprogram om värden, individer och massmedier.
Pris: 50 kr.
7. Robert Burnett, Peter Esaiasson, Bo Reimer (1985) MILESTONES IN MASS COMMUNICATION RESEARCH: MEDIA EFFECTS. A REVIEW ESSAY.
Pris: 50 kr.
8. Bo Reimer (1985) VALUES AND THE CHOICE OF MEASUREMENT TECHNIQUE. The Rating and Ranking of Postmaterialism.
Pris: 50 kr.

24. Bo Reimer (1987) DAGENS NYHETER I VÄSTRA SVERIGE.
Pris: 50 kr.
25. Ann-Marie Hellerström (1987) LOKAL-TV- ETT REELLT ALTERNATIV
TILL SATELLIT-TV.
Pris: 50 kr.
26. Ronny Severinsson (1987) SKARABORGSPRESSENS INNEHÅLL
1950-1985.
Pris: 50 kr.
27. Ronny Severinsson (1987) TIDNINGSLÄSNING I ESSUNGA,
GÖTENE OCH VARA.
Pris: 50 kr.
28. Karin Björkqvist (1988) TIDNINGSLÄSNING I GÄSTRIKLAND
presentation av en läsarundersökning.
Pris: 50 kr.
29. Bo Reimer (1988) READING POSTMATERIALISM
Pris: 50 kr.
30. Lennart Weibull (1988) PUBLICISTISK SED Ett forsknings-
program om ett regelsystem och dess betydelse för
svensk journalistik.
Pris: 50 kr.
31. Magnus Anshelm och Lennart Weibull (1988) LÄSVANESTUDIEN
1986. Huvudresultat och metodjämförelse.
Pris: 50 kr.
32. Magnus Anshelm (1988) SVERIGE - NU - SOM 86 - en jämförelse
av två undersökningar.
Kr: 50 kr.
33. Rutger Lindahl och Lennart Weibull (1988)
PALME I AMERIKANSKA ÖGON - En studie av den amerikanska
pressens behandling av nyheten om mordet på statsminister
Olof Palme 1986.
Pris: 50 kr.
34. Magnus Anshelm (1988) MASSMEDIERNAS RÄCKVIDD 1986/87
- en analys av Mediebarometern.
Pris: 50 kr.
35. Ingela Strid (1988) SVENSKA FOLKETS INTRESSEN 1973-1982
En sekundärbearbetning av Testologens mätningar av intressen
Pris: 50 kr.
36. Anders Ohlsson och Keith Roe (1988) MÅTT PÅ MÄTNING
En förundersökning av fördelningsegenskaper och stabilitet
hos linje- och kategoribaserade mått.
Pris: 50 kr.

9. Lennart Weibull (1986) PRESS, RADIO, TV OCH NYA MEDIER I JAPAN.
Pris: 50 kr.
10. NYHETSSPRIDNINGEN OM MORDET PÅ STATSMINISTER OLOF PALME.
En sammanställning av Statistiska Centralbyråns intervjuundersökning 2-4 mars 1986.
Pris: 50 kr.
11. Rune Hedberg och Lennart Weibull (1986) KASSETTIDNINGSLÄSNING PÅ GOTLAND.
Pris: 50 kr.
12. Lennart Weibull (1986) MASSMEDIERNAS FRAMTIDA UTVECKLING.
Pris: 50 kr.
13. Ronny Severinsson (1986) TIDNINGSLÄSNING I SÖDERMANLAND.
Pris: 50 kr.
14. Maria Elliot, Bo Reimer och Lennart Weibull (1986) TIDNINGSLÄSNING I KALMAR LÄN.
Pris: 50 kr.
15. Lennart Weibull, Dagspresskollegiet (1986). LÄSVANOR 1986.
Pris: 50 kr.
16. Bo Reimer och Karl Erik Rosengren (1986). MAPS OF CULTURE: MACRO AND MICRO.
Pris: 50 kr.
17. Maria Elliot (1986). ALLMÄNHETENS SYN PÅ MASSMEDIERNAS TROVÄRDIGHET.
Pris: 50 kr.
18. Lennart Weibull (1986) TENDENSER I SVENSK DAGSTIDNINGSLÄSNING.
Pris: 50 kr.
19. Bo Reimer (1986) SOCIAL SPACE AND THE STRUCTURING OF COMMUNICATION PROCESSES.
Pris: 50 kr.
20. Lennart Weibull och Ronny Severinsson (1987) ACTIONS AND REACTIONS - THE NORDIC COUNTRIES IN AGE OF SATELLITE BROADCASTING.
Pris: 50 kr.
21. Lennart Weibull (1987) MASSMEDIERNAS RÄCKVIDD 1985/86.
Pris: 50 kr.
22. Ronny Severinsson (1987) DAGSPRESSUTVECKLINGEN I VÄSTERGÖTLAND 1950-1985.
Pris: 50 kr.
23. Keith Roe (1987) THE SWEDISH MORAL PANIC OVER VIDEO 1980-84.
Pris: 50 kr.

37. Britt Börjesson (1988) BROTТ OCH PUBLICITET
Kriminaljournalistik och pressetik under 1900-talet.
Pris: 50 kr.
38. Lennart Weibull (1988) RAPPORT FRÅN KONTAKTRESA
TILL URUGUAY 10-22 april 1988.
Pris: 50 kr.
39. Gunilla Jarlbro (1988) EN KVALITATIV STUDIE AV HUR
MÄNNISKOR UPPLEVER TIDNINGSINNEHÅLL.
Pris: kr 50.
40. Monica Löfgren (1988) KABEL-TV I GÖTEBORG - våren 1988
Pris: 50 kr.

Till
Avdelningen för masskommunikation
Göteborgs universitet
Box 5048
402 21 GÖTEBORG

Undertecknad beställer härmed följande skrifter från
Avdelningen för masskommunikation:

Rapporter från Avdelningen: nr

.....

Arbetsrapporter från Avdelningen: nr

.....

NAMN:

ADRESS:

